

AIARALDEA *hemen*

Aiaraldea Ekintzen Faktoriarena

MACARENA LEON MONCADA:
**“Emakume erailen omenez
erabaki dut nire kasua publiko
egitea”** 12-15 or.

MARTXOAK 8:
**Egun osoko egitarauak
prestatu dituzte herri
gehienetan** 10-11. or

Zorroza enpresako egia osoa, argitzeke

LAUDIO 5

**20 pertsona kontratatu
nahi ditu Audioko
Udalak aurten**

1980ko hamarkadatik egiten
den lan eskaintza publiko
handiena dela dio udalak

LAUDIO 6

**Automobilen linea
inbertsio talde bati saldu
dio Guardianek**

Parter Capital Group AG
suitzarrarena izango da
aurrerantzean

AIARA 8

**la hilabete bat daramate
greban Tubos Mecánicos
Norteko langileek**

Zuzendaritzaren partetik
ez dute inolako erantzun
positiborik jaso

KULTURA 23

**Azken argiak
diskoa plazaratu du
Zitadela&Rantz taldeak**

Zapalkuntzen aurkako
bederatzi kantu bildu dituzte
lanean

KIROLA 27

**Munduko Sokatira
Txapelketan parte hartu
du Bizindarrek**

Ia 40 euskal taldek hartu dute
parte norgehiagokan, munduko
beste hainbat klubekin batera

erreportajea

Oraindik argitu gabe dago Zorroza lan heriotza

Zorroza gestión de residuos enpresan iragan astean jazotako lan heriotzak galdera ugari jarri ditu mahai gainean. Heriotza horren nondik norakoak, lantegiko beharginen lan baldintzak, enpresak ingurumenaren alorrean eginiko arau-haustea... Gauza asko daude oraindik argitzeke egia osoa plazaratu ahal izateko.

Testua **Txabi Alvarado Bañares**

Zorroza gestión de residuos ez da inoiz hedabideetan agertu. Enpresaren izena Interneten bilatzea aski da horretaz ohartzeko: ez dago Murgako lantegiarigertatutako ezerri buruzko informaziorik. Ez dago lan-gatazkei buruzko albisterik, ez hauteskunde-sindikalei buruzko daturik... ezer ere ez.

Baina hori iragan astelehenera arte izan zen. 34 urteko langile senegaldarraren heriotzak hainbat hedabidetako titularretara eraman zuen Aiaraldeko enpresaren izena. Behargina 4 metroko altueratik erori zela zabaldu zen hasieran, Osalanen txostenak 8,7 metro izan zirela zehaztu zuen gero... Baina lan heriotza hartatik astebe- te baino gehiago igaro denean,

oraindik ez dago argi zer gertatu zen zehazki. Heriotzaren ordua bera ere jarri da zalantzan. Larrialdi zerbitzuek 17:38an jaso zuten istripuaren abisua, baina ordu berean aurrean zeuden Tubos Mecánicos Norteko grebalariek ez zuten berebiziko mugimendurik ikusi lantegian.

Langileen isiltasuna ere aipatzekoa da. Heriotza salatzeke eginiko elkarretaratzea ez zen Zorroza behargin bat ere ez atera. Horrez gain, Murgan lan egiten duten beste pertsona batzuek azaldu dute zenbait gizon beltz aritzen zirela lanean fabrika horretan, baina polizia han egon zen egunean ez zutela bat bera ere ikusi. Lan heriotza salatzeke Amurrión eginiko mobilizazioko ekitaldian ere zalan- tza gehiago plazaratu zituzten: “Zergatik ez da gertatutakoaren gaineko bertsio ofizialik existi-

tzen? Zergatik ez ziren joan asteartean lan egitera jatorri senegaldarreko langileak? Zer ezkutu nahi zuen Zorrozak erabaki horrekin? Zergatik ez du Zorroza langile batek berak ere hitz egin nahi izan? Noraino iristen dira Zorroza mehatxu eta koakzioak lan heriotza hau ezkutatzeko?”.

Osalanen txostena

Heriotza gertatu eta egun batzuetara plazaratu zuen Osalanek gertatutakoari buruzko hasierako txostena. Aiaraldea hedabideak aukera izan du dokumentu hori irakurtzeko eta zenbait datu argigarri dituela ikusi du.

Hasteko, osasun erakundeak adierazi du 8,7 metroko altueratik jauzi zela zendutako langilea. Segurtasun adituek Aiaraldea hedabideari azaldu dio-

Osalanen arabera, behargina 8.7 metroko altuera batetik erori zen, beharrezko segurtasun neurririk gabe

tenez, 2 metroko altuera igarota lan egin beharrez gero, arnea erabili behar da, besteak beste.

Ordea, langile senegaldarrentzat zegoen bitartekoa eskualera bat izan zen. Antza, teilatu-hodiak aldatzea izan zen bere eta beste hiru beharginen eginkizuna.

Lan prebentzioan aditua eta LABeko kidea den Peli Ortiz de Zaratek ziurtatu du horrelako kasuetan araudiak ez duela baimentzen eskaileraren erabilera, plataforma igogailua baliatu behar baita.

Leire Heredia ELA sindikatuko lan prebentzioko arduradunak, aldiz, aipatu du gutxieneko trebakuntza behar dela 2 metroko altuera gainditzen denean. Hildako langileak astebe- te baino ez zezan Zorroza enpresan. Heredia gehitu du horrelako ardurak zehaztuta egon behar direla

erreportajea

ORDUA

Larrialdi zerbitzuek 17:38an jaso zuten istripuaren abisua, baina ordu berean aurrean zeuden Tubos Mecánicos Norteko grebalariek ez zuten berebiziko mugimendurik ikusi lantegian

TEILATUA ALDATUTA

Osalanek iradoki du teiltuan elementuak aldatu dituztela istripua gertatu zen tokian, ezbeharra gertatu eta gero

TRATU TXARRAK

Hamar orduko lanaldiak, soldata baxuak, lan erritmo altuak, tratu txarrak... Hainbat gauza salatu dituzte Zorroza

INGURUMENA

Zorrozak "arau hauste oso larria" egin zuen, Aiarako udal arkitektoaren txosten baten arabera. Enpresak hiru aldiz ukatu zion sarbidea udalari

eta ezin zaizkiola edonori esleitu.

Osalanek beste datu deigarri bat jaso zuen bere txostenean. Izan ere, iradoki du teiltuan elementuak aldatu dituztela istripua gertatu zen tokian, ezbeharra gertatu eta gero.

Lan baldintzak

LAB sindikatuak, bere aldetik, fabrikaren barruan dauden lan baldintzak salatu ditu, bertan lanean aritutako behargin baten lekukotzan oinarrituta.

Sindikatu abertzalearen aburuz, egunero 10 ordu lan egitera derrigortzen dituzte Zorrozako beharginak, eta enpresak ez dizkie langileei beharrezkoak diren norbera babesteko ekipamendu guztiak ematen. "Soldatak baxuak" eta "lan erritmoak oso altuak" direla gaineratu du LABek, eta beste hainbat gauza ere salatu ditu: ez dagoela fitxatzeko sistemarik, instalazioen garbitasuna desagokia dela eta langileek ez dutela inolako prestakuntzarik jasotzen laneko arriskuen prebentzioaren arloan. Horrez gain, beste gauza bat ere salatu du LABek: beharginek hitzezko tratu txar jarraituak jasotzen dituztela enpresaren gerentziaren partetik. Gainera, eraso fisiko bat ere gertatu zela salatu dute.

Administrazio-isiltasuna

Badaude baita ere Zorrozako burutzen duen zaborraren kudeaketaren inguruko datu ugari. Aiaraldea hedabideak aukera izan du Aiarako udal arkitektoak iragan abenduan eginiko txostena irakurtzeko, eta horren arabera, udalak enpresari buruzko informe teknikoak plazaratu zuen 2017ko abenduaren 11n. Idazki horretan ondorioztatu zuen Zorroza gestión de residuosen baimendutakoa baino zabor gehiago pilatzen zuela bere instalazioetan.

Udal arkitektoaren txostenean beste datu deigarri bat ere topatu

Hainbat mobilizazio eta ekimen egin dira Zorrozari "egia osoa" exijitzeko. Aiaraldea.eus

ARABAKO BERTSO KUADRILLA 2020 ARTEKO

3 FINALURREKOA MARTXOAK 14 LARUNBATA

Sarrera LIBREA

AMURRIO KULTUR ETXEAN

19:00 PIKOTEOA

19:30 SAIOA

KONDE BASOKO ILIEK (ARAMAIO) VS ERREXALA (GASTEIZ)

arabako bertsozale elkarte

www.bertsozale.eus/araba

Babesle nagusiak

Arabako Foru Aldundia
Diputación Foral de Álava

Vital
FUNDACIÓN - FUNDAZIOA

LABORAL
kutxa

udapa
FÁCIL

artepan

ABUJARI
2020

AIA RAL DE A
GAUR

erreportajea

daiteke: enpresak bere jarduneko behar zuten lizentzia isiltasun administratiboaren bidez lortu zuen. Hau da, Zorroza bere jardueragarako baime-na eskatu zion Eusko Jaurlaritzako Ingurumen Administrazioaren zuzendariari, baina ez zuen erantzunik jaso. Modu horretan lortu zuen baimena, erantzunik jaso ezean, baime-na emana dagoela aurreikusten duelako legeak zenbait kasutan.

Arau-hauste oso larria

Gainera, baimen horreke du enpresak gerora garatu duen jardueragarako baimentzen. Lantegian metatutako materialek okupatzen zuten espazioa baimendutakoa baino %22,54 handiagoa zela zehazten du dokumentuak: "Plastikoen eta beiren multzoa %170,66 handitu da, eta pneumatikoen %205".

Baimendu gabeko materialak ere bazeudela jasotzen du txostenak. Gainera, handiagotze horrek beharko lituzkeen neurri zuzentzaileak aplikatu gabe zeudela ere badio informeat, suteetatik babesteko azpiegiturak falta zirela nabarmenduta.

Hain zuzen, 2017ko urriaren 2an fabrika sutea jazo zela azaldu zuen udal arkitektoak. Bost metroko altuera izatera iritsi ziren garrak, eta lantegian pilatutako erregaiekin kopuruak suaren zabalpenean lagundu zuela gehitu zuten Arabako Suhiltzaileek, txostenean jasotzen denez.

Hori guztia kontuan izanik, alkatetza dekretua plazaratu zuen udalak 2018ko urtarriaren 9an, enpresari hainbat gauza eskatzeko, baimendutako altuera gainditzen zuten zabor multzo guztiak kentzea tartean. Hasierako proiektuan zehaztutako su kargara moldatzea ere exijitu zion tokiko erakundeak. Baina enpresak ez zuen inolako aldaketarik egin, arkitektoaren arabera.

2019ko martxoan tokiko erakundeko teknikariak hainbat argazki egin zituen fabrikaren kanpoaldetik, pilatuta zegoen zabor guztia dokumentatzeko. Bere ondorioak argiak izan ziren: enpresa lege kanpo jokatzen ari zen, baimendutakoa baino zabor gehiago pilatzen ari zelako, hori egiteko beharrezko segurtasun neurriak hartu gabe. Enpresak "arau-hauste oso larria" burutu zuela ondorioztatu zuen arkitektoak, EAEko ingurugiroaren babeserako legedian oinarrituta.

Sarrera, hiru aldiz ukatua

Udal teknikariaren arabera, udaleko zerbitzu teknikoak hiru aldiz saiatu ziren iaz enpresan sartzen, baina ez zieten utzi. Lehen bi kasuetan zuzendaria kanpoan zegoela argudiatu zieten. Hirugarren saikeran, aldiz, enpresako nagusia bera izan zen sarbidea ukatu ziena. Iragan urtarrilean lortu zuten teknikariek enpresa barrura sartzea. Espedienteak irekita jarraitzen du.

Izoriako ibaia, kutsatuta

Horrez gain, aipatzekoa da Murgako poligonoaren albotik igarotzen den Izoriako ibaia EAEko kutsatuenetako bat dela, URA agentziak 2017. urtean plazaratutako txosten baten arabera, "hiri eta industria hondakinak dituelako".

Guzti horri beste gauza bat gehitu behar zaio: Zorroza gestión de residuos alboan lan egiten duten edota greban dauden beharginek "Tubos Mecánicos del Norte"koek hainbat zalantza plazaratu dituztela enpresaren jarrerari buruz. Besteak beste, hainbat lekukok adierazi dute Zorroza gestión de residuos kamioien bidez hustu zutela istripuaren osteko gauean. "Istripua baino lehen pabiloia zaborrez beterik zegoen. Hurrengo egunean, ordea, polizia agertu baino lehen, kamioiak zeuden barruan aparkatuta", diote lekukoek.

Mobilizazio ugari

Mobilizazioak dira gertatutako guztia salatzen. Ostiralean ekintzaile ugari sartu ziren lantegian, "egia osoa" exijitzeko. Ernai antolakundeak, bere aldetik, gorri margotu du erakinearen sarrerako hesia.

Badirudi gaiak soka luzea ekarriko duela oraindik. Lan heriotzaren ondoren azaleratutako informazioa ikusita, gauza bakarra dago argi: galdera asko daudela oraindik erantzuteke Zorroza egia osoa azaleratu ahal izateko.

AITOR ASPURU SAEZ

KAZETARIA

Hildakoak zenbatzen jarraituko dugu?

Iragan astean Osalan eta Ertzaintza ikusi genituen elkar-lanean enpresa bateko lan heriotza bat argitzeko. Aiaraldeari dagokionez, 4 aldiz errepikatu da irudia azken 8 hilabeteetan: bat Laudioko Tubacex lantegian, beste bat talde bereko fabrika Amurrian, beste bat pasa den hilabetean Galdakaon -Aitor Molero audioarra izan zen hildakoa- eta azkena Murgako Industriagunean, Zorroza gestión de residuos enpresan.

Uztailean gertatu zen lehen istripua eta nolabaiteko lurrikara eragin zuen gazte baten heriotzak, baina ondorengoak geroz eta normaltasun gehiagorekin hartu dira. Eta hori larritzekoa da. Norbaitek lanpostuan bizitza uztea ezin daiteke arrunta bilakatu. Lan egiten dugu bizirauteko, ez hiltzeko. Guztira, Euskal Herrian jadanik 14 langile zendu dira aurtan, eta beste bi -Zaldibarrekoak- topatu behar dira oraindik.

Norbaitek pentsa dezake zorigaitzeko kasualitatearen ondorioa dela 4 langile hiltzea eskualde berean hilabete gutxian, eta onartu dezakegu -hipotesi moduan- horrela dela.

Ordea, zendu diren beharginen profilei erreparatzen badiogu, ematen du prekaritateak badiela zerikusirik. Tubacexen hildako lehen langileak berriki sinatu zuen bere kontratua, lantegian Dual trebakuntza egin ostean. Amurrioko talde bereko fabrika zein Galdakaon zendutako audioarrak azpikontrata batean aritzen ziren eta, azkenik, Zorrozan istripua izan zuen gizona etorkina zen.

Horrela jarraituz gero, lanera joatea gerra ikusezin eta gorra bilakatuko da eta kazetarion zeregina hildakoen zerreenda osatzea besterik ez da izango. Esan bezala, dena izan daiteke kasualitate kosmiko, baina zantzuak daude susmatzeko lan merkatua abiadura meteorikoan okertzen ari dela eta hainbat bizitza geratzen ari direla bidean. Izan daiteke lan erreformaren ondorioen urte erabakigarrietan sartu izana? Ezin jakin, inork ez baitio erreparatu eta ez dira salbuespeneko edo larrialdizko neurriak proposatu.

Bitartean, jende orok burua galtzen du Asian eta Italian agertzen ari diren Coronavirus kasuekin, eta ez du sumatzen bere alboan, eskualdean bertan, jendea lurperatzen ari garela oinarritzko jarduerak betetzen duen bitartean: lana.

4 hildako izan ditugu jadanik, eta horrela jarraitzekotan, aurpegiak eta izenak gogoratzea gero eta zailagoa izango da; amorrutaz piztea bezala.

Gaiari buruzko informazio eguneratua, **Aiaraldea.eus** atarian

Iragan ostiralean hainbat ekintzailek Zorroza gestión de residuosen eginiko ekintzaren irudia. **Aiaraldea.eus**

HEZKUNZA FAKTORIA
Aiaraldeko Ekintza Faktoria

LAN ESKAINTZA

**AIARALDEA KOOPERATIBA ELKARTEAK
HEZKUNTZAKO LANGILE BERRIA BEHAR DU**

INFORMAZIO
XEHEA:
<https://labur.eus/EbSP5>

IZENA EMATEKO: Curriculum eta aurkezpen gutuna bidali
lanpoltsa@aiaraaldea.eus
helbidera martxoak 13 baino lehen

AIARALDEA
KOOPERATIBA
ELKARTEA

herriz herri

Laudio

Latorron dauden baratzak kentzea agindu die udalak bertako erabiltzaileei

50 urte inguru daramate ortuek bertan, bizilagunek adierazi dutenez. AiaraIdeia.eus

Testua

Txabi Alvarado Bañares

Latorroko Ikastetxearen parean dauden baratzak kentzea eskatu die udalak ortu horiek erabiltzen dituzten bizilagunei. Martxoaren 15era arte eman die hori egiteko epea. “Martxoko hurrengo astean ikuskapen-bisita egingo da. Agindutakoa bete ez dutenek espazioa utzi beharko dute nahitaez, eta udalak egingo du garbiketa, subsidiarioki”, azaldu du tokiko erakundeak ortuen sarreretan jarritako ban-

doan. Hala ere, udalak jakinarazi du egun batzuk gehiago eman go dizkiela bizilagunei “etxolak bezalako tresna eta elementuak” kentzeko eta, modu horretan, jada landatu diren produktuak babestu eta ez hondatzeko, betiere auzokideek “gune horien okupazioarekin amaitzeko konpromisoa” hartzen badute.

Udalak azaldu du legeaz kanpoko okupazioa dela Latorrokoa, “arautu gabekoa”. Tokiko erakundeak azaldu duenez, 2014. urtean eskatu zitzaizen bizilagunei tresna guztiak kentzeko,

“baina ez zuten halakorik egin”.

Bizilagunetako batzuek, aldiz, AiaraIdeia hedabideari adierazi diote ortuek 50 urte inguru daramatela bertan, eta ez diotela inori kalterik egiten.

Lekualdatzeko aukera

Udal gobernua nabarmendu du aukera emango diela erabiltzaileei Isasin dauden baratzetara publikoetara lekualdatzeko. “Horretarako, nahi duten herriarrek izena eman beharko dute udaletxean, modu ofizialean eskatzeko”.

Testua

Txabi Alvarado Bañares

20 lanpostuko eskaintza publikoa egingo du udalak

20 pertsona berri kontratatuko ditu Laudioko Udalak aurtent, lan eskaintza publiko baten bidez. Tokiko erakundeak azpimarratu du “1980. hamarkadatik egiten den lan eskaintza publiko handiena” izango dela eta bi helburu nagusiri erantzungo diela: “udal-langileak finkatzea eta ematen diren zerbitzuetarako langileria publiko egokia garatzea”.

Aurtengo legealdiko lehen eskaintza publikoa izango dela azaldu du Ander Añibarrok, “egonkortasuna emateko eta kalitatezko enplegu publikoa eskaintzeko helburuarekin”. Gauzak hala, alkateak jakinarazi du eskaintzak “izaera zabalgarria” izango duela; hau da, lanpostu kopurua handitu ahal izango da, “deialdi ofizialaren ondoren sor daitezkeen beharren arabera”.

Udalak aurreratu duenez, “hainbat eskalako lanpostuak” barnebilduko ditu eskaintza publikoak: “Hala nola Ogasuneko, Hirigintzako eta Ingurumeneko, Ekonomiaren Garapeneko eta Kultura, Kirola eta Jailetako arloetako arduradunak, besteak beste, Adikzioen arloko teknikariak edo sortu berri den kontratazio-teknikariaren lanpostua”.

Horrez gain, administrazioan arituko diren bost langile kontratatuko dituzte, baita peoi espezialista funtzioa beteko duten bestelauere, “Obra eta Zerbitzuetako Brigadako langileak, garbiketako langileak edo udaltzainak indartzeko, besteak beste”.

Udalaren aurreikuspenen arabera, hemendik bi astera plaza-ratuko dute deialdi ofiziala. Orduan jakinaraziko dituzte oinarriak eta lehen azterketak burutzeari ekingo diote: “Dena ondo badoa, lehenengo azterketak urteko hirugarren hiruhilekoan egingo dira, eta teknikoagoak diren lanpostuak betetzen hasi nahiko genuke. Oinarrien lehen zirriborro bat landu dugu jada, eta sindikatuarekin partekatuko dugu, prozesu honetan ahalik eta azkarren aurrera egin ahal izateko”.

Oposizioaren kritikak

Asteleheneko Udal Osoko Bilkuran eztabaidatu zen udalak proposatutako Lanpostuen Zerrenda aldaketa, eta oposizioko taldeek zenbait kritika jarri zituzten mahai gainean.

Omniak “adostasun falta” kritikatu zuen. Alderdi laudioarraren aburuz, honakoa “aukera ona” zen talde guztien arteko akordioa lortzeko eta, modu horretan, hurrengo legealdian beste indar politiko bat gobernua sartuko balitz, jarraikortasuna mantenduko lukeela bermatzeko. Gauzak hala, “aukera bat galdu” dela uste du taldeko bozeramailea den Alvaro Barriosek.

EH Bilduk, bere aldetik, lan eskaintzak aurreko legealdian adostu zena baino adostasun gutxiago duela kritikatu zuen, aurreko akordioak 10 zinegotziren eta gehiengo sindikalaren babesaz zuelako. “Administrazio euskaldun bat” lortzeko aukera ere galdu dela adierazi zuen oposizioko taldeak.

Dozenaka lagunek omendu dute Aitor Molero Toro

Testua

Txabi Alvarado Bañares

Omenaldia egin zioten iragan otsailaren 22an Aitor Molero Torori. Bere omenezko harrizko plaka jarri zuten bere lagun eta senideek Lezeagako leizearen aurrean. Dozenaka lagun bertaratu ziren Galdakaoko GHI Hornos Industriales fabrika-jazotako lan istripu baten ondorioz hilabete hasieran hildako laudioarra oroitzeko.

Hildako laudioarraren omenezko plaka jarri zuten. AiaraIdeia.eus

Udal langileak artxibo irudi batean. AiaraIdeia.eus

herriz herri

Laudio

Guardianen automobilen linea erosi du Parter Capital Group AG inbertsio taldeak

Guardianen Laudioko lantegia, artxibo irudi batean. AiaraIdeia.eus

Testua
Txabi Alvarado Bañares

Guardianek bere automobilen negozioa saldu dio Parter Capital Group AG inbertsio talde suitzarrari. Iragan ostegunean sinatu zuten akordioa, eta hurrengo egunean jakinarazi zieten sindikatuak. Energia kontratazioari lotutako kontu administratibo batzuk bideratzea baino ez omen da falta salmenta prozesua amaitzeko, iturri sindikalek azaldu dutenez.

Prozesu horrek eragina izango du Laudioko automobil linean, Valentziako lantegian eta Karlsruhe (Alemaniako) biltegian.

Iturri berdinen arabera, gaur izandako bileran zuzendaritzak esan du automobilen negozioak Guardianen lehentasuna izateari utzi diola. Era berean, Guardianeko buruek nabarmendu omen dute Parter Capital Group ez dela inbertsio talde hutsa, “enpresak erosi, egunean jarri eta berriz saldu” egiten baititu.

Gauzak hala, zuzendaritzak langileei ziurtatu omen die inbertsio enpresak ez duela langile kopurua txikituko, kostuak beste modu batzuetan murriztuko dituztelako eta marketinean, salmentetan eta berrikuntza eta garapenean zentratuko direlako.

Antza, inbertsio taldeak elkarlanean aritu nahi du enpresa batzordearekin. Talde berak Avilesen eta A Coruñan dauden Alcoaren lantegiak ere erosi zituen 2019ko uztailan.

Ermualde Etxeko taberna-jatetxea hilabete honen amaierarako irekita egotea aurreikusi du udalak

Testua
Txabi Alvarado Bañares

Ermualde Etxeko taberna-jatetxea martxoaren amaierarako irekita egotea aurreikusi du udalak. Laudioko bi gazteri esleitu diete proiektua. Tokiko erakundeak azaldu duenez, bi pertsona horiek Basque Culinary Centerren ikasi dute eta esperientzia handia dute gastronomian.

Gutziz berrituta dago Ermualdeko eraikina. **Laudioko Udala**

Aiara

Batzorde informatibo irekiak egingo ditu Aiarako Udalak

Testua
Julen Solaun Martinez

Aiarako Udaleko batzorde informatiboak irekiak izango dira hemendik aurrera. Horrela, biztanleek gai publikoetan parte hartzeko duten eskubidea bermatu nahi dute, “zuzenean edo ordezkarien bidez”. Era berean, udal korporazioek haien jardueraren eta biztanleen partaidetzaren inguruko “informazio zabala” eskainiko dute. Neurri hau Arabako Lurralde Historikoko Aldizkarian argitaratu eta helegiteak jasotzeko epea bukatzean jarriko da martxan.

Batzordean parte hartzeko

eta hitza hartzeko ezinbestekoa izango da bertako presidenteari bilera hasi baino lehen baime-na eskatzea; gaia landu aurretik bost minutuko hitzartzea egiteko aukera izango dute biztanleek. Bilera amaitzean, erregu eta galdera txandak ireki ahal dituzte partaideak.

Dena den, debateak sekretuak izan ahal dira, pertsonen oinarrizko eskubideak muga izanik. Edonolako grabaketa egotekotan, eta grabaketa horrek norbaiten intimitatea kaltetzekotan, batzordeko presidentek bertan behera utziko du, kalte-tutakoaren eskubideak bermatzeko.

35.000 euro bideratuko ditu udalak kultura eta kirol jarduerak diruz laguntzera

Testua
Julen Solaun Martinez

Diru-laguntzen aurtengodeialdirako 35.000 euro ditu guztira Aiarako Udalak. Dena den, hainbat baldintza ezarri ditu jasotzeko. Udalak adierazi duenez, bi diru-laguntza mota eskatu ahal dira: ohiko gastuetarako eta inbertsioetarako batetik, eta aurrera eramango diren proiektuetarako bestetik. Elkarleen mantenturako diru-laguntzak ezin izango dira kopuru osoaren %25 baino gehiagokoak izan, ezta 1.000 euro baino gehiagokoak ere. Urteko ekintzak edo proiektuak aurrera eramateko, elkarleak ezin dute 6.000 euro baino gehiago eskatu.

Kirol ekintzak egiteko, aldiz,

ezin izango dira urtean 1.800 euro baino gehiago eskatu. Formatu digitaleko edo fisikoko lanen edizioek 500 euro jaso ahal dituzte. Jardueretako luntxetara 150 euro bideratuko dira gehien jota.

Diru laguntzak eskatu ahal izateko ezinbestekoa izango da irabazimorik gabeko elkarte izatea eta Aiarako udalerrian ekin-tzak bultzatzea izatea helburu.

Era berean, Etxaurren ikastolako eta Aiarako irakaskuntza zentroetako guraso elkarleak ere jaso ahal dituzte laguntzak, baita Olentzero edo Errege Magoen jaien antolatzaileak ere.

Hilabeteko epea egongo da laguntzak eskatzeko, oinarriak ALHAOn argitaratzen diren unetik hasita.

Kirol jarduerak sustatzea da helburuetako bat. AiaraIdeia.eus

herriz herri

Urduña

Bihotzez elkartea diruz laguntzeko jaia egingo dute martxoaren 14an

Testua
Aitor Aspuru Saez

Beste behin ere, Bihotzez elkarteren aldeko ekimena antolatuko dute Urduñan. Izaskun del Cerro da bultzatzailea eta gogoratu du duela 5 urte hasi zirela egitasmoarekin. "Lehen edizioan 3.000 euro baino gehiago jaso genituen eta Gurutzetako ospitaleko 5. solairua apaindu zuten diru horrekin".

Martxoaren 14ko ospakizunetan eskuratzen dituzten bitartekoak, ordea, bestelako egitasmoa bideratuko dituzte. Izaskun del Cerro iragarri du asmoa dela dirua baliatzea irakasleek trebakuntza jaso dezaten: "Kardiopatiak dituzten umeei ikasteko zailtasunak dituzte ebakuntza baten ostean. Horregatik, lortzen den diruaren helburua da euren irakasleak trebatzea, lagungarriagoa izan dadin euren lana".

Foru plazako karpa hartuko dute neuropsikologia egitasmo hori sustatzeko. 17:30etan

Travellin 'Brothers' taldeak joko du, besteak beste. Christophe Losberger

tik aurrera Urduña, Amurrio, Areta eta Laudioko Zumba Txikiko taldeak igoko dira oholtzara begiraleen laguntzarekin, 19:00ak arte. Dantzaldian parte hartzeko 2 euro ordaindu beharko dira.

21:00etan musika kontzertuak hasiko dira. Luis Vil, Cuchillo Manteca, Okher eta DJ Funi eskualdeko taldeek joko dute. Gainera, Travellin 'Brothersekin

ere joko du. "Talde horren kide baten semeak kardiopatia dauka eta elkarteko kidea da. Oro har, biran daude, baina ahalegina egin dute Urduñan aritzeko", azaldu du del Cerro.

Dirua bildu ahal izateko txosna ere jarriko dute karpa barruan eta, azkenik, zozketa antolatuko dute. Elkarteko materiala erosteko aukera ere egongo da.

Pepe Hernandez eta Arkaitz Larrazabal izan dira Bizkaiko Mus Txapelketako irabazleak

Testua
Txabi Alvarado Bañares

Pepe Hernandez eta Arkaitz Larrazabal gailendu ziren Bizkaiko Mus Txapelketan larunbatean Bermeon. 10:30ean hasi ziren jokatzeko finala eta euren multzoko 2. sailkatu ostean, azken kanporaketara igaro ziren. Berez, 4 bikoteko 5 multzo egon ziren. Bazkaldu eta gero ekin zioten azken faseari eta 3 partida irabazita, Bizkaiko Txapela eramane zuten Urduñara.

Arkaitz Larrazabalek azaldu du oso pozik daudela: "Guztiok joaten gara irabaztera, baina bikote bakarrak lortu dezake".

Bermeoko finalean 20 bikote aritu ziren guztira, bako-

Garaipena lortu zuten urduñarrek larunbatean. A.L.

tzak bere herrian garaitu eta gero. Hurrengo urratsa Euskal Herriko Txapelketa izango da, martxoaren 14an, Zigoitiako frontoian. Iaz 126 bikotek parte hartu zuten eta 16 lehenengo artean egotea lortu zuten

Larrazabalek eta Hernandezek. Urduñarrek adierazi dute Euskal Herriko zazpi herrialdeetako hainbat jokalaririk neurtuko direla Zigoitian eta, zaila izan arren, saiatuko direla garaipena eskuratzen.

Artziniega

Artziniega Museoa fundazio baten bidez kudeatzeko plana, mahai gainean

Testua
Txabi Alvarado Bañares

Artziniega Museoa fundazio baten bidez kudeatzeko proposamena luzatu die Aldundiak Arteak elkarteko kideei, proiektuaren etorkizuna bermatu ahal izateko. Proposamena aztertzen ari ari dira elkarteko kideak, eta hilabete honen amaieran bilduko dira berriro Diputazioarekin eta udalarekin, gaiak hitz egiteko.

Hiru kidek osatuko lukete fundazioa: Aldundiak, elkar-teak eta udalak. "Eusko Jaurlaritza sartzeko aukera egongo litza-teke, baina momentuz ez du interesik erakutsi", azaldu du Mateo Lafraguak. Arteako kidearen aurreikuspenen arabera, fun-

dazioa urte amaierarako egongo litzateke martxan, baina nabarmendu du oraindik proposamen bat baino ez dela. "Gauza asko zehaztu behar dira ezer egin aurretik. Fundazioaren nolakotasunak aztertu ondoren, museoaren funtzionamenduari eta kudeaketaren inguruan eztabaidatu beharko dugu".

Adostasunaren beharra

Lafraguaren arabera, gauza asko daude zehazteke: "Museoa noizbait itxiko balitz piezak noren eskutan geratuko liratekeen adostu beharko dugu, adibidez". Dena den, hartzen den bidea hartzen dela, Arteako kideak argi du erabakiak "alde guztien adostasunarekin" hartu beharko direla.

"Museo bizia" ekimena egin zen otsailean. Aiaraldea.eus

USHUAIA

Dionisio Aldama, 20
(Geltokiaren aurrean) AMURRIO
Tel. 945 89 08 41

Asteartetik ostiralera: 9:30-19:00 (ez dugu eguerdian ixten) Larunbatak: 9:00-14:00 etara

ILE-APAINDEGI MISTOA · EDERTASUNA · PERFUMERIA · OSAGARRIAK

ILEKO ARAZOAK?

KONTSULTA ETA DIAGNOSTIKOA
DOHAINIK, MIKROKAMARA BIDEZ

📞 ESKATU HITZORDUA 945 89 08 41

behin betiko depilazioa · sauna · solariuma

📷 📱 Ushuaia Peluquería & Estética/Perfumería

herriz herri

Aiaraldea

Eskualdeko alkateak batuta, alkoholaren kontsumo arduratsuaz kontzientziazteko

Laudioko Lamuza parkeko kasinon egin zuten prentsurrekoa. Aiaraldea.eus

Testua
Txabi Alvarado Bañares

Prentsaurreko berezia egon zen iragan otsailaren 21ean Laudioko Lamuza parkeko Kasinon. Nahiko ezohikoa izan zela esan daiteke, trena duten Aiaraldeko udalerri guztietako alkateek parte hartu baitzuten bertan.

Alkoholaren kontsumo arduratsua sustatzeko kanpaina bat aurkeztea izan zen ekitaldiaren helburua, "Gelditu geltokian" izeneko. Hamar udalerri egin zuten bat ekimenare-

kin: Laudio, Amurrio, Urduña, Aiara, Ugao, Arrankudiaga-Zollo, Arakaldo, Arrigorriaga, Basauri eta Bilbo.

Udalerri horiek guztiek gaur bat dute komunean: Trengeltokia dute C-3 linean. Hain zuzen, tren zerbitzuan garatuko da kanpaina, bigarren urtez jarraian.

Kartelak eta informazio-liburuxkak banatuko dituzte horretarako. Ikus-entzunezkoak ere jarriko dituzte, txartelak erosteko dauden makinetan.

Helburu nagusia honakoa izango da: gazteek alkohola-

ren kontsumo arduratsuaz kontzientziaztea eta, edanez gero, autoaren ordeztrena hartzerabultzatzea. "Garaiz gelditzearen garrantzia" zabaldu nahi dute kanpainarekin. Orduetegi formatuko eskuorriak baliatuko dituzte horretarako, alkoholaren efektuei eta eraginari buruzko informazioa plazaratuta.

Iaz egin zuten ekimenaren lehen edizioa Laudioko eta Amurrioko Udalek. Baina, izan zuen arrakasta ikusirik, beste zortzi udal batu dira ekimeneara, arestian aipatutako herrietakoak.

GOTZON MINGUEZ OJEMBARRENA
LAGUNTZA PSIKOLOGIKORAKO ZERBITZUKO LANGILEA

Gelditu geltokian

Edozein motatako jai herrikoietan (inauteriak, kontzertuak, herriko jaiak eta abar) oso ohikoa da gaztetxoek eta gazteen irudia, baita helduena ere, trenean jai lekura doazenean (batzuetan edari-poltsekin). Horregatik, bide hori bitarteko ona izan daiteke informazioa helarazteko eta alkohola kontsumitu behar duten erabiltzaileekin lantzeko.

Amurrioko eta Laudioko udalen eta RENFERen arteko elkarlan gisa hasi zen "Gelditu Geltokian" kanpaina hau, iazko inauterietan. Baina, hasiera horren ondoren, ikusi zen kanpainan sartu behar zirela Urduña-Bilbo trenbidea osatzen duten gainerako udalerriak ere. Ikuspegi horren arabera, hainbat herri arazoak partekatzen dituzte, helburu komunetan elkar laguntzen dute; eta udalen arteko lankidetza berezia behar da.

Horregatik, Urduñan "Otxomaio" jaietan lehen urratsa egin ondoren, irailean hasi zen gainerako udal guztiekin harremanetan jartzen, kanpainan laguntzeko. Harrera oso positiboa izan zuen hasieratik, eta Laudio eta Amurriok gainerako udalekin egindako lankidetza-hitzarmenaren sinadurarekin finkatu egin da (Urduña, Aiara, Arakaldo, Arrankudiaga, Ugao, Arrigorriaga, Basauri eta Bilbo). Eta, hain zuzen ere, elkarlan horretan oinarritzen da kanpainaren ezaugarri garrantzitsuenetako bat; hau da, adikzioen arloan premia komunak lantzeko, bi Lurralde Historikoetako hamar udalen arteko elkarlanean.

"Gelditu Geltokian" kanpaina karteletan eta jaietan trenaren erabiltzaileei alkoholaren kontsumo arduratsuari buruzko informazioa ematean oinarritzen da.

Greba mugagabea ia hilabete daramate Tubos Mecánicos Norteko langileek

Testua
Txabi Alvarado Bañares

Hiru aste baino gehiago daramate Tubos Mecánicos Norteko langileek greba mugagabea. Gaur-martxoak 4-24 egun beteko dituzte euren lan baldintzen aldeko borrokan. Iragan otsailaren 10etik daude fabrikaren sarreran muntatu duten akanpalekuan.

Beharginek salatu dute enpresaren partetik ez dutela erantzun positiborik jaso. Azaldu dutenez, zuzendaritzak ezezkoa eman dio soldata igotzearen eskariari, eta gustora ez badaude enpresatik joate-

Fabrikaren sarreran jarri dute langileek kanpalekua. Aiaraldea.eus

ko gonbita luzatu die grebalariei. Horren aurrean, borrokan jarraituko dutela iragarri dute

langileek: "Gure asmoa lan egitea da, baina soldata duin eta bizitzeko".

Mobilizazioak amaituta, epaitegian jarraituko du Tubacexek zigortutako langilearen auziak

Testua
Txabi Alvarado Bañares

Iragan asteko ostegunean amaitu zuten Tubacexeko langileek otsaileko mobilizazio zikloa. Otsaileko ostegun guztietan egin dituzte elkarretartzeak Laudio eta Amurrioko fabrikaren aurrean, zuzendaritzak behargin bat 60 egunez kalera-tu duela salatzen.

Sindikatuak azaldu dutenez, bajaran zegoela guraso ardurak betetzeagatik zigortu du enpresak langilea, besteak beste, nahiz eta hark medikuaren go-

mendioak jarraitu zituen uneoro. Langileen ordezkariak nabarmendu dutenez, enpresak behargina zelatatu zuen bere bizitza pribatuaren testuinguruan, eta hori oso larria dela salatzen dute.

Bilera zuzendaritzarekin

Osteguneko elkarretartzearen ostean bildu ziren enpresa batzordeko kideak zuzendaritzarekin, eta hauek eutsi egin zioten kaleratzeari.

Gauzak hala, epaitegian jarraituko du aferak, zigortutako beharginak salaketa jarri baitu.

Orozko

Zaloan zentratuko da “Ilargi guztiak” filmaren grabaketa

Testua
Aitor Aspuru Saez

Orozkoko auzoak *Ilargi guztiak* filmaren protagonistak izango dira. Astelehenean Ugalden egon ziren grabatzen, asteartean Urigoitira jo zuten eta gero Zaloara. Berez, Zaloan egongo dira gaurtik ostiralera arte, dena ondo bidean. Aritz Elizegik aipatu du eguraldiak edo zailtasunek atzerapenak eragin ditzaketela, baina momentuz hori da euren asmoa.

Pelikula Karlistaldien eta Guda Zibilaren urteetan girotuta egongo da eta horregatik hautatu dituzte Orozkoko nekazalauzuneak. Zaloan elizaren barruan eta inguruetan arituko dira lanean; Aritz Elizegi kokapen arduradunak azaldu du noizean behin bost minutuko errepide mozketak egin behar dituztela: "Istorioa XIX. eta XX. mendearen hasieran girotua dagoenez, ezin da entzun autoen motorren soinua".

Tarte horiek kenduta, bizilagunek ez dute arazorik izango auzoetara sartzeko eta irtetzeko. Edonola ere, Elizegik azpimarratu du nahiago dutela jendea ez bertaratzea grabaketara. "Kontu handiz ziurtatu behar dugu inor ez agertzea planoan edo zaratarik ez egotea; nahiko astunak izan behar gara", aitortu du kokapen arduradunak.

“Ilargi guztiak” grabatzen ari dira Orozkon. A.E.

Zollo

Hainbat gai landu dituzte Zolloko Juntaren herri asanbladan

Testua
Txabi Alvarado Bañares

Igandean egin zuten Zolloko Juntaren herri asanblada. Hainbat gai landu zituzten bertan. Junta bera berritu zuten lehenbizi. Alkateak, zinegotziek eta auzoetako bizilagunek osatzen dute erakundea. Gauzak hala, aurreko legealdiko pertsona batzuk mantendu dituzte eta jende berria ere izendatu dute juntakide.

Ondorengo puntua onartu zuten jarraian: Zolloko Larrena elkarte ofizialki elkarte soziokultural bihurtzea. Gauzak hala, datozen hilabeteetan abiatuko dute hori egiteko prozesua.

Horrez gain, hainbat gairi buruzko informazioa eman zuten. Bide publikoen inbentarioa onartu eta buletin ofizialean agertu zela jakinarazi zuten.

Gainera, Arrankudiaga eta Zollo izena ofizial egiteko prozesua martxan dagoela iragarri zuten, “urteetako diskriminazio egoera” gainditzeko.

Bukatzeko, Gueñes-Itsaso goi tentsioko linea izan zuten hizpide, Zolloko lurretan egiten ari diren obrak udal dekretu baten ondorioz etenda daudelako.

Amurrio

Martxoaren 16ra arte luzatuko da auzoetako batzarren zikloa Amurrion

Testua
Txabi Alvarado Bañares

Auzoetako batzarrak egiteari ekin dio Amurrioko Udalak, “auzoen beharrak zuzenean jaso eta aurreko bileratik gauzatu diren jarduketan berri emateko”.

Goikolarra, Larrabe eta San Jose auzoetako bilerak egin dituzte dagoeneko. Gaur -martxoak 4- Aldaiturriagako auzo dute, udaletxean. Bihar Bañuetaibarrek auzo dute, A.V.B.A. elkartearen lokalean -Bañuetaibar 13-. Martxoaren 9, 10, 11, 12 eta 16an Landako, Lexarra, Ugarte, San Roke eta Alkinarreko bilerak egingo dituzte, hurrenez hurren.

Bilera guztiak udaletxean izango dira, azken biak salbu: San Rokeko auzo bidezko itsatsitako lokalean egingo dute eta Alkinarreko auzo dute, Gazte Alaiak elkartearen egoitzan -APDEMA, Landaburu 1-.

Batzar guztiak arratsaldeko seietan izango dira. Tokiko erakundeak nabarmendu du batzar guztiz irekiak izango direla eta bizilagun guztiei izazatu die parte hartzeko gonbita.

30.000

ordu euren erkidegoa zaintzen

100.000

ordu soroak lantzen

22.000

ordu emakumeen artean elkartasuna ehuntzen

200.000

ordu gure errealitatea eraldatzeko

BIZI GUZTIKO

jakinduria

Urteetako konpromisoa gure herriak eraldatzeko

MS

EMAKUMEEN NAZIOARTEKO EGUNA

araba álava

foru aldundia diputación foral

erreportajea

Greba egunetik borroka egunera

Aurten ez da greba feministarik egingo martxoaren 8an. Horrez orde, “borroka eguna” burutzea planteatu du Aiaraldeko Mugimendu Feministak. Egun osoko egitarauak antolatu dituzte igande honetarako Artziniegan, Aretan, Urduñan, Laudion eta Amurrion. Azken herri horretan izango da mobilizazio nagusia, 19:30ean.

Testua **Txabi Alvarado Bañares**

2018 eta 2019ko martxoaren 8ak historikoak izan ziren Aiaraldean. Mugimendu feministak deituta, milaka emakume atera ziren eskualdeko kaleetara, planto egin eta bizitzak erdigunean jartzeko asmoz.

Aurten ez da grebarik egingo, baina kalera ateratzeko deia mantendu du Aiaraldeko Mugimendu Feministak. “Azken bi urteetako martxoaren 8ek agerian utzi dute Euskal Herriko emakumeok* kalera ateratzeko beharra daukagula”, nabarmendu dute mugimenduko kideek. Horregatik, “borrokak

elkartu eta saretzera” bideratu nahi dute aurtengo martxoaren 8a.

“Aurtengo planteamendua greba feminista batek lantzen dituen ardatzetan oinarritu beharrean, feminismoaren proiektu erradikala eta antolakuntzaren beharra azalertzeko baliatzea erabaki da, gai zentrala antolakuntza eta borroka izanik”, azaldu dute. Gauzak hala, “emakume* subjektua” osatzen duten “gorputz eta errealitateak” ikustaraztea izango dute helburu, formakuntza eta kaleak hartzeko uneak uztartuz.

Modu horretan, indarrak antolatu eta borroka feministara

batzeko aldarria jarri nahi dute erdigunean.

Herrietako planak

Ekintza andana burutuko dute horretarako datorren igandean. Artziniega, Areta, Laudio, Urduña eta Amurriok egitarau propioa izango dute goizean eta arratsaldean. Iluntzean, aldiz, eskualdeko mobilizazioa burutuko da, 19:30ean Amurrioko gaztetxetik abiatuta.

Antolaketa prozesua

Urtarrilean ekin zioten dena antolatzeari. “Herrietan biltzen hasi ginen asanblada irekien bitartez, genituen indarrak balo-

“Borrokak elkartu eta saretzera” bideratu nahi dute aurtengo martxoaren 8a

ratu eta martxoaren 8ko planteamenduari begira zein nahi eta behar genituen komentatzeko”. Eskualdeko bilera egin zuten gero, proposamenak mahai gainean jarri, eztabaidatu eta ardurak banatzeko. “Azkenik, berriz ere herrietara bueltatu gara egitarauari azken ukituak egiteko eta lanak banatzeko”.

Ondoren zer?

Borroka eguna, baina, ez da martxoaren 8ra mugatuko. “Antolakuntzan murgilduta ibili garen bitartean, eguneko egitarauan kokatzea lortu ez dugun ideia batzuk atera dira. Hortaz, gure asmoa horiek ga-

ratu eta borroka egunari jarraipena ematea da”, azaldu dute mugimendu feministako kideek. Hala ere, “eskualdean sortzen diren baldintzei begira” egongo direla nabarmendu dute, “horiek izango baitira hurrengo ekimenen garapena baldintzatuko dutenak”.

Egun osoko egitarauak egongo dira Artziniegan, Laudion, Amurrion, Urduñan eta Aretan. Arratsaldean, aldiz, eskualdeko mobilizazioa egongo da Amurrion, 19:30ean

Udan ere dute jarrita begirada: “Udako jaiak ere ate joka ditugu eta, urtero bezala, protokoloen dinamika aurrera eramateko asmoa daukagu. Beraz, gure berri izan-guzue gutxi barru”.

Ursola Lartxaga La Camararen omenezko horma-irudia egingo dute Artziniegan

Testua Txabi Alvarado Bañares

Ekimen berezia prestatu du Artziniegako Otsati Feministak martxoaren 8ra begira. Horma-irudia prestatu dute elkarte horretako kideek, Ursola Lartxaga La Camara omentzeko. “Artziniegako lehenengo irakaslea bihurtu zen Lartxaga, 1786. urtean”, azaldu dute ekimenaren bultzatzaileek, “XVIII. mendeko

gizarteari eta patriarkatuari aurre egiteko adorea izan zuen, maisu eta andereñoen soldatak berdintzeko eskatuz eta neska zein mutilentzako heziketa parekidea exijituz”. Horma irudia larunbatea arte egongo da ikusgai Artziniegako Museo Etnografikoan. Igandean, aldiz, herriko frontoira eramango dute eta hortik aurrera udal liburutegian ikusteko aukera egongo da.

Greba feministekin milaka emakume atera dira kalera azken bi urteetan. Aiaraldea.eus eta Aitor Burgoa

MARTXOAREN 8ko egitaraua

Urduña

MARTXOAK 8 11:30 TAILERRAK + KRONOLOGIA + ERAKUSKETA Foru plazan

12:30 KALEAK HARTU! ZARATA EGITEKO TRESNAK EKARRI!

13:30 ZUNBA

14:30 EMAKUMEON* TUPPER BAZKARIA

16:00 KARAOKEA

17:00 TRIBIAL FEMINISTA

19:00 AMURRIORA JOATEKO KOTXE KEDADA Suhiltzaileetan

Amurrio

MARTXOAK 8 10:00 TXUPINAZOA ETA HERRIKO DEKORAZIOA Juan Urrutia plazan

12:30 KALEAK HARTU! ZARATA EGITEKO TRESNAK EKARRI!

13:30 KALEJIRA FEMINISTA

15:00 EMAKUMEON* BAZKARIA Izena emateko otsemeak@gmail.com; Txibirita edo Txokogorriko zerrendan.

16:30 DANTZA PLAZA ETA KAFE TERTULIA

Laudio

MARTXOAK 8 10:00 TXUPINAZOA ETA GOSARIA Herriko plazan

11:00 HITZALDIA: EGUNEROKO INDARKERIAK

12:30 DANTZA

13:00 ELKARRETARATZEA ETA KALEJIRA

15:00 EMAKUMEON BAZKARI HERRIKOIA Ondoren, bazkaloste musikatua

18:00 MANIFESTAZIOA Lamuza plazatik

19:00 AMURRIORA JOATEKO KEDADA Latorroko aparkalekuan

Areta

MARTXOAK 5 17:30 KAFE TERTULIA: GORPUTZA POWER Kultur Etxean

MARTXOAK 6 16:30 DANTZA TAILERRA: ENERGY DANCE (10 euro) Kultur Etxean

MARTXOAK 7 18:00 BESTELAKO TUPPER SEXA POSIBLE DA (5 euro, toki mugatuak) Kultur Etxean

MARTXOAK 8 9:30 GOSARIA ETA BIDEO-EMANALDIA Kultur Etxean

12:00 DENOK LAUDIORA! Kultur Etxetik. Ondoren, Laudioko egitarauko ekimenetara batuko dira

Artziniega

MARTXOAK 8 10:30 GOSARIA Frontoian, bakoitzak bere koiara eta edalontzia eramane beharko du

11:15 KALEJIRA BUILAKA FEMINISTAREKIN

12:00 UMEKIN TAILERRAK

13:00 DANTZA MODERNOA

14:00 EMAKUMEON* TUPPER BAZKARIA

16:00 DANTZAREN GRABAKETA

18:30 KOTXE KARABANA AMURRIORA

19:30 ESKUALDEKO MOBILIZAZIOA AMURRIOKO GAZTETXETIK ABIATUTA

elkarrizketa

“Beldurragatik erabaki nuen bere ondoan geratzea, baina salaketa prozesua abiatzeak askoz indartsuago egin nau”

MACARENA LEON MONCADAK (OROZKO, 1988) BERE AZALEAN BIZI IZAN DU INDARKERIA MATXISTA: 31 URTEREKin 13 URTEZ JASAN DU GENERO INDARKERIA. AHALDUNTZE PROZESUAZ ETA JUSTIZIAREN BIDEGABEKERIEZ MINTZATU DA.

Testua eta argazkiak
Izar Mendiguren Cosgaya

Urte luzez, eraso matxista orotarikoak bizi izan dituzu. Zelan zaude?

Gaur egun indartsu nago, nahiz eta honek guztiak momentu txar asko ekarri. Beldurra ere badut. Juridikoki artxibatutako bi auzi ditut, nahiz eta gehiago bizi izan ditudan (ez baititut eraso guztiak salatu). Nire erasotzaileak bilaketa eta atxilotze aginduak ditu, baina Espainiatik kanpo dago, eta estatuan bere kontrako agindu gehiago ditu. Nazioartean dagoenez, Europako polizia fitxategietan azaldu arren, ez da existitzen nazioarteko bilaketa agindurik. Espainiako justiziak ezarritako zigorra estatuan bukatzen da, nazioartean ez du eragiten.

Nolako eragina izan du horrek zugan?

Urruntze agindua izanik, justiziak ez du esku hartzen. Horrek psikologikoki tratu txarrekin jarraitzea ahalbidetzen du. Nik 5 urte daramatzat azken urruntze aginduarekin, eta bera atzerrian dagoenez, Espainiak ezin dio ofizialki notifikatu. Beraz, atzerrian erasotzaile zigorgabetu egiten du legediak. Adibidera ekarrita: bera kondenatua izan daiteke mehatxuengatik, baina ez urruntze agindua urratzeagatik, ez duelako jakinarazpen ofizialik.

Zelakoa izan da salaketa prozesua?

Gogorra. Lehenbiziko salaketa familiak behartuta egin nuen. 2008an izan zen. Etxean giltzapetu ninduen, aiztoarekin erasotu eta jipoitu ostean. Etxekoek ni ikustean ertzain etxera eraman ninduten. Aurrez, urtebete lehenago, bizilagunek salaketa jarria zuten (eta erasotzailea kondenatu zuten genero indarkeriagatik). Pausoa ematean prest nengoela uste nuen, baina

oso gogorra da. Salaketa jartzeak, oro har, erasoak errepikatzea edo intentsifikatzea dakar. Horregatik jarraitzen du jendeak erasotzailearekin bizitzen. Nik bi egoerak bizi izan ditut: beldurragatik eta segurtasun ezagatik erasotzailearen ondoan geratzea erabaki izan dut, eta gerora aurre egin diot. Salaketa prozesua abiatzeak askoz indartsuago egin nau.

Nolakoa da justiziak esku hartzerainoko prozesua?

Batez ere, oso geldoa da, eta mingarria. Larritasuna sortzen du, hilabete askoan luzatzen da; hasieran ematen du azkarra izango dela salaketa eta epaiketa bidea, bi egunetara auzitegian baitzaude urruntze agindua jasotzeko. Neurri horiek ezarri ondoren urte eta erdi inguru pasatzen da gutxienez. Tarte horretan oso bolada gogorra bizi du emakumeak, erasotzailearen kondenaren zain zaudelako. Alabaina, kartzela ekiditekotan, erasotuen jarrera alda daiteke, erasotzaileen

elkarritzeta

“Nahikoa dela esan arren gurpil berera itzultzen zara: jipoia, barkamena, promesak...”

barkamen eta damu fasearen ondotik. Izan ere, gauzak ez dira aldatzen eta tratu txarrak normalean errepikatu eta indartu egiten dira, eta epaiketara bitarteko txanpan gertatutakoa ukatzen du berriro, errudun sentitzeagatik eta beldurragatik.

Justizia oso geldoa denez erasotzailea ezin dute kondenatu, eta nire kasuan, lehen epaiketa iritsi arte beste bi salaketa jarri nituen.

Auzibidea hartuta, epaileen jazarpena emakumeak ala gizonezkoak, nork jasaten du gehiago?

Erasotzaileak ez deklaratzeko eskubide legala du inputatua izate hutsagatik. Gainera, nahi duena esan dezake, baita gezurra ere. Aldiz, salaketa jarritako emakumeak erasotzaileak egindako guztia frogatu behar du. Gainera, auzitegietan erasotzaileen gezurrak entzun behar izaten ditugu, abokatuek sustatuta, euren erruduntasuna zein zigorra txikitzeko.

Beste adibide bat jartzearren, oraintsu Bilbora joan nintzen Emakumeen kontrako indarkeriaren aurkako auzitegira nire salaketen egoera jakiteko, dokumentu guztiekin. Nire erasotzaileak mehatxuak betetzearen beldur nintzela kontatu nien. 8 bilaketa agindu ditu, Whatsapp zenbaki askotan nire argazkiak profil gisa jarrita... Eta esan zidaten bakarra bizkarzaina eskatzeko izan zen.

Nolakoa izan da zure kasuan, ahalduntze bidea?

Nire bikotekide ohia kartzelaratzearan hasi zen, nolabait. Bera gabe bizitzeari ekin nionean hasi nintzen zulotik nola atera ikusten, gainetik kendu nuenean. Ordura arte, ez zela posible uste nuen. Arazoa nuela banekien, baina nola konpondu ez. Erasotzen ninduen bakoitzean, nahikoa zela esaten nuen, baina barkamena eskatzen zidan... Eta ez nuen familiak jakiterik nahi. Hala, gurpil berera itzultzen zara: jipoia, barkamena, promesa faltsuak, jipoia...

“Urruntze agindua edukita gu gara etxepean patruila edo bizkarzainak ditugunak, deliturik egin ez badugu ere, eta erasotzaileen jarraipena ez du inork egiten. Noiz esku hartuko dute eurekin?”

Isiltasuna mantendu duzu denbora askoan. Zergatik?

Familiak eta lagunek susmoak zituzten, askotan galdetzen zidaten. Nik ukatu egiten nuen, eta harremana ondo zegoela nabarmendu. Nik pertsona hori maite nuen eta pena ematen zidan damututa zegoela zioenean.

elkarritzeta

Fase horrekiko zein gogoeta egiten duzu orain?

Batetik, kontziente nintzen erasoez: psikologikoki birrintzen ninduela banekien, baina ukatu egiten nuenez, ez nuen arriskua ikusten. Aiztoa erakutsi zidan arte (etxetik alde egitea erabaki eta esan nionean) ez nuen nigan pentsatu, ezta arriskua ikusi ere. Aizto mozketak, kolpeak... Jipoia geratzeko modu bakarra barkamena eskatzea izan zen. Etxetik ihes egitea lortu nuen, eta salaketa jarri nuen lehenbizikoz.

Bestetik, erasotzaileen prozesua askoz lehenagotik dator: oso luzea da. Bakartu egiten zaituzte: lagunekin geratzeta debekatu, familia zurekin haserretu dela sinestarazi... Hori dena kontrolatuta egoteko egiten dute, gure inguruak oztopatu egiten duelako, arazoa ikusten baitu.

“31 urte ditut eta 16 urtetatik ez dut askatasunik izan. 15 salaketa baino gehiago izan arren, bera da libre dagoena, ez ni”

Legeak zenbateraino babesten ditu emakume erasotzuak?

Urruntze agindua jartzean berari 18 hilabeteko kartzela zigorra ezarri zioten. Alabaina, kondena hori komunitate lanengatik ordezkatu zioten. Hortaz, nirekin harremanetan jartzea eta nigana hurbiltzea debekatu zioten tarte horretan, baina ez zen espetxean sartu. Horrek ez du inolako babesik ematen, ez du emakumeon egoera aldatzea bermatzen. Horrelako neurriekin ez da lortzen erasotzailearengandik aldentzea: beraiek gu bihurtzen gaituzte errudun, eta justiziak ezarritako neurria behin beteta, egoera ez da aldatzen.

Eta urte eta erdi horren ostean zer? Egoera okertu egiten da. “Espetxean sartu nahi nauzu”, “Bizitza izorratu didazu”. Eta berriro zirkulu amaigabeen sartzen zara. Gainera, salaketa bidea hartzen duzunean, eraso “oso larriak” ez direnean (mehatxuak eta beste) akordioa lortzea gomendatzen dizu guardiako abokatuak, tribunaletara ez iristeko, eta prozesua azkartzeko. Epai-tegiak oso saturatuta daude, lan asko dute salaketak areagotu direlako, eta kasuak azkar bideratzea bilatzen dute abokatuak. Horregatik akordioa sustatzen dute

(erasotuak babes neurriak izateko, eta erasotzaileak kondena saihesteko), baina hori ez da soluzioa. Erasotzaileei, modu horretan, mehatxu zein erasoekin jarraitzea onartzen zaie, akordioa delako, eta ez kondena.

Eta erasotzaileak?

Aiztoarekin erasotzeagatik komunitate lanak jartzen badizkiete, atera kontuak. Lotsagarria da abokatuak eta justiziak genero indarkeria baliatzea komunitate lanak egiteko. Horrez gain, epaiketetan egoera onartezinak gertatzen dira: akusatuen abokatuak emakume erasotuen hitza eta salatutako erasoak zalantzan jartzen dituzte, frogak aurkeztuta egon arren.

Zer esango zenieke, zure boteretze esperientziatik, indarkeria matxista jasan duten edo jasaten dabiltzan emakumeei?

Lehenik eta behin, erasotzailearekin bizi badira, abisatu gabe alde egiteko, bera etxean ez dagoenean. Norberaren objektuak ez dira inportanteak, beste momentu batean berreskura daitezke.

Bigarrenik, eraso guztiak salatzeke. Hala ere, nire esperientzia kontuan hartuta, ezin da ziurtatu salaketa jartzeak arazoa konponduko duenik, baina erasotua babestuago egongo da. Auzibidea hartuz gero, erasotzailea delitu guztiengatik kondena dezakete, baldin eta atzerrira jotzen ez badu.

Azkenik, indartsuak izateko esango nieke, ez dezatela erasotzailearekiko penarik izan. Emakumak ez gara eurek egiten dituzten delituen erantzule, ez dezatela euren damurik sinetsi. Gure bizitzek asko balio dute.

Instituzioetatik genero indarkeriaren aurkako protokoloak daude abian. Aski al dira?

Jakina ezetz, erasotuentzat onura oso gutxi dituzte protokoloek. Nire kasuan, 18 urte nituela arrisku handian dauden indarkeriaren biktimenezako pisuetako batean egon nintzen. Ez nekien kasik non nengoen ere. Ezin nintzen etxetik atera nire erasotzailea atxilotzeko zain nengoen bitartean.

Ez zen tailerrik egiten, zure gelan bakarrik egon zintezkeen, edo telebista ikustera atera. Hezitzaile eta psikologoak genituen -oso jatorrak gainera- eta ni bezalako neska gazterik sekula ikusi gabe zeudela esan zidaten. Gainontzeko emakumeak ez ziren euren geletatik ateratzen apenas, eta negar asko egiten zuten. Ez zitzaidan gustatu esperientzia: ni nengoen giltzapetuta eta egoera horretan nire erasotzailearen ordeiz.

Terapia psikologikoak oso ondo daude, betiere beselako ekintzekin uztartzen badira: tailer edo enplegu programak eta abar. Izan ere, horrela, beste pertsona batzuekin harremanetzeko aukera izango genuke.

Bestalde, instituzio eta polizia jarraipena beti egiten diete emakumeei... Noiz esku hartuko dute erasotzaileekin? Urruntze agindua edukitzeagatik guk ditugu patruila edo bizkarzainak etxepean eta lantokian, deliturik egin ez badugu ere, eta erasotzaileen jarraipena ez du inork egiten.

Zure kasua publikoki salatu duzu, sare sozialetan barne. Zerk bultzatu zaitu horretara?

Arrazoi ugari ditut. Gaur egungo legeek onartu egiten dute erasotzaileek atzeritik tratatu txarrekin eta mehatxuekin jarraitzea. Delitu horiengatik ezin dituzte kondenatu ez badute Espainia zapaltzen. Biolentzia fisiko eta psikologikoaren ondoren, indarkeria matxista horrela ari naiz bizitzen. Espero dut noizbait justizia egin ahal izatea. Uste dut 13 urtez hau guztia etengabe jasaten egoteak kondena izan behar duela, nahiz eta infernu horretatik atera.

Ahotsa jartzeko beste arrazoi bat da ez diedala datozen emakumeei lege-herentzia hau utzi nahi: lege

“Ezin da erasotzuaren bizitza zalantzan jarri, emakume ororen babesa bermatzeko ezinbestekoa da salatzea”

“Lotsagarria da justiziak genero indarkeria baliatzea komunitate lanak egiteko”

“Genero indarkeriaren legediak gabezia asko ditu. Erasotzailea atzerrian badago, zigorgabetu egiten du”

berme duinak behar ditugu, eta isilik geratuta apenas eragin ahalko dugu. Nik ahotsa eta bizitza ditut oraindik. Astero erailtzen dituzte emakumeak, eta dagoe-neko praktikoki ezin dituzte hilketaren egileak zigortu, beren buruaz beste egiten baitute. Eraildako emakumeen omenez ere erabaki nuen nire kasua publiko egitea, eta genero indarkeria bizi duten emakumeak salatze-ra animatzeko.

Orozkon geratzea erabaki zenuen. Babestuta sentitu izan zara?

Bai, guztiz. Nire erasotzaileak ni lotsarazteko iruzkin eta irainak argitaratu zituen Orozkoko Udalaren Facebook orrian. Udala salatzan saiatu zen, baina tokiko erakundea izanik, Facebookek ez zion utzi.

Orozkon bigarren protokoloarekin lanean dabiltza, eta ekarpen batzuk egin ditut identifikatutako gabeziak konpontzeko. Esan beharra daukat, ordea, denbora guzti honetan protokoloak hobetu direla igarri dudala. Hala ere, legeak aldatzen ez badira, ezingo da ezer konpondu.

Edozelan ere, hemendik eskerrak eman nahi dizkiot 13 urte hauetan laguntza eta babes eman didan jende guztiari, familia eta lagunei edota Josu zein Margari. Orozkoko Udalak ere asko lagundu nau. Problematika hau ikusarazten lagundu duzuen guztiek ematen didazue indarra munduari indarkeria matxistaren arazoa erakutsi eta konponbideak eskatzeko.

Aurrera begira, zein pauso egin beharko liratzeko egoera aldatzeko?

Etorkizunari itxaron ordeztu gaurtik hasi behar dira aldaketak. Jendarteak ez lituzke indarkeria matxista jasaten duten emakumeen egoerarekiko horrenbeste galdera edo zalantza planteatu behar: zergatik dago bere alboan? Nolatan izan du umea?

Lehenik eta behin, ezin da erasotuaren bizitza zalan-tzan jarri, emakume ororen babes bermatzeko ezinbestekoa da salatzea. Indarkeria matxista bizi duen edonoren berri izatean, ezin da emakumea bakarrik utzi (familia eta lagun asko etsitu egiten dira, eta horrek erasotzailearen helburua bermatzen du, biktimak bakar-tzea).

Prozesu judizialak arindu behar dira, epaien ebazpen epea laburtu behar da; eta epaileen kondenak bete-razi behar dira, ezin dira ordezkatuak edo baliogabetuak izan (6 hilabeteko zigorra ezarritik gero, ezin da komu-nitate lanengatik ordezkatu. Izan ere, espetxeratze-ko 2 urteko zigorra eduki behar da, eta genero indarkeria salbuespen gisa tratatu behar dela uste dut). Bestalde, jazarpena erasotzaileak izan behar ditu, ez biktimak: patruila eta bizkarzaina etxepean erasotzaileak izan behar ditu, ez emakume erasotuak. Horrez gain, nazioar-teko bilaketa eta atxilotzea legeztatuta behar da. Biolen-tzia kasuetan, bi aldeak akordioak ere ukatuko behar-ko lituzke legediak, eta bestelako araudiak ezarri.

Azkenik, auzitegiak erasotzailearen ibilbide edo prozesu osoa kondenatu beharko lukeelakoan nago, ez salatutako ekintza solteak.

Nik 31 urte ditut eta 16 urte nituenetik gaur arte ez dut askatasunik izan, erasotzaileak ez naudelako bakean uzten. Egoera honetan bizitzen ikasi dut, baina ez naiz askea. Indartsu eta ahaldunduta nagoelako ateratzen naiz kalera inork hiltzeko beldurrik gabe, baina bada-kit berak bizitza kendu nahi didala.

Prozesu osoa epaitu eta zigortu beharko litzateke. Kondenatuak emakumeak garelako sentitzen dut: 13 urtean nire erasotzaileak kondena jaso duten 15 sala-keta baino gehiago izan ditu, eta espetxetik igaro eta epaiketa gehiagoren esperoan egon arren, bera dago "libre" (eta ni tratatu txarrak ematen), eta nik 13 urte daramatzat askatasunik gabe. Eta txarrena da justizia dela hori baimentzen duena.

Ekintza andana martxoaren 8aren testuinguruan

Ekintza andana burutuko dira eskualdean martxoaren 8aren testuinguruan. Aiaraldeko Mugimendu Feministak egitarau oparoak prestatu ditu igandeko Urduñan, Aretan, Artzi-niegan, Laudion eta Amurrrion. Azken herri horretan egingo da mobilizazio nagusia, 19:30ean gatzetxetik abiatuta (11. orrian kontsultatu daiteke egitarau osoa).

Baina egongo dira bestelako ekintzak ere. Bezperan, adibidez, indarkeria matxista hizpide duen *Llueven vacas* antzezla-na ikusteko aukera egongo da, Orozkoko Kuluška taldearen eskutik. 19:00etan izango da emanaldia, dohainik.

Berdintasun martxa

Beste ekitaldi esanguratsu bat Berdintasunaren Aldeko Eskual-

deko III. Ibilaldi Neurtua izango da, martxoaren 15ean egingo dena, goizeko hamarretatik hasita. Oso ekitaldi jendetsua izatea espero dute. Iaz, esaterako, 1.318 pertsonak hartu zuten parte, baina aurtien zifra 1.500 lagunera igotzea espero dute antolatzaileek.

Aiaraldea.eus atarian kontsultatu daiteke ekintza guztien inguruko informazioa.

Emakume sortzaileak protagonista Amurrrion

Emakume sortzaileen erakusketan atondu dute Amurrioko La Casonan, Araba Euskaraz dinamikaren barruan. Martxoaren 15era arte egongo da ikusgai, 11 sortzaileen lanekin: Yolanda Mosquera, Raixa Alava, Sharai Solar, Eider Garcia, Eider Eiguren, Ane Seijas, Nagore Ayesa, Begoña Guillen, Alazne Usategui, Susa-na Corbella eta Soizartze Alday.

Horrez gain, ostiral honetan -martxoak 6- mahaingurua egongo da toki berean, Uxue Alberdi, Birkite Alonso eta Haizea Barcenillarekin. Arratsaldeko seietan izango da zita.

Elorritxu Gaez Trailaren lehen edizioa, larunbatean

Elorritxu Gaez Trailaren lehenengo ekitaldia antolatuko da Laudion datorren martxoaren 3an. 17 kilometroko lasterketa izango da, non partaideek 800 metroko desnibelari eta Elorritxu, Jesuri eta Santa Marinako gailurrei aurre egin beharko dieten. 18:00tan hasiko da lasterke-

ta, baina gaez bukatuko da. Elorritxu gaez trail.sport.blog atarian eman behar da izena parte hartzeko. Kirol probaz gain, hainbat jarduera egongo dira arratsaldean zehar Alberto Acero plazan: Izaskun del Cerrorren zunba saioa, kick-boxing erakustaldia eta Placton taldearen kontzertua.

www.euskadiquidditch.eus

Quidditcharen hiriburua izango da Artziniega

Quidditcharen Euskal Herriko hiriburua izango da Artziniega egun batez, kirol horren Euskal Ligako 3. jardunaldia egingo baita herriko futbol zelaian datorren martxoaren 14an, 10:00etatik 18:00etara. Lau talde ari-tuko dira norgehiagokan.

MUSIKA

03.06 Ostirala

20:00 Amurrio
IGOR ARZUAGAREN DISKO
BERRIAREN AURKEZPEN
Prezioa: 3 euro (2 euro
bazkideentzat)
Amurrio Antzokia

03.06 Ostirala

20:00 Amurrio
DUPLA + XATIRO
Burubio Kultur Elkarte

03.07 Larunbata

20:00 Amurrio
EMAKUMEAK MUSIKAN
Sarrera dohainik
Amurrio Antzokia

03.07 Larunbata

20:00 Amurrio
MOMOTXORROEN
DANTZA GAUA
Burubio Kultur Elkarte

03.08 Igandea

19:00 Laudio
LAUDIOKO MUSIKA
BANDAREN KONTZERTUA
San Pedro eliza

HITZALDIAK

03.10 Asteartea

19:00 Amurrio
“EL NARCO-OASIS VASCO”
Ahoztar Zelaletaren liburuaren aurkezpena
Katekesi aretoa

03.11 Asteazkena

17:00 Aiara
UMEEN
PSIKOMOTRIZITATEARI
BURUZKO HITZALDIA
Etxaurren Ikastola

03.12 Osteguna

17:00 Laudio
“LAUDIO EZ DOA,
EMAKUMEAK EZ BADAUDE”
Garbiñe Mendizabal
berdintasuneko aholkulariaren eskutik
Kultura Etxea

TAILERRAK

03.06 Ostirala

9:00 Amurrio

03.13 Ostirala

17:30 Laudio
“SUPER NI!”
Haurrentzako ipuina
Lamuza Ikastetxea

03.14 Osteguna

17:30 Laudio
SORGIN ZAPATUAK
Musika tresnak egiteko eskulan tailerra eta askaria
Frontoi etxea

ANTZERKIA

03.07 Larunbata

19:00 Laudio
“LLUEVEN VACAS”
Sarrera dohainik
Kasinoa

03.11 Asteazkena

19:00 Laudio
“DE SERES, SABERES Y
PODERES”
Udal Liburutegia

BESTELAKOAK

03.05 Osteguna

19:00 Laudio
DANTZALDIA
60 urtetik gorakoentzako
Kasinoa

03.06 Ostirala

Laudio
“LANGILEOK HAUSTURA
POLITIKOA DINAMIKA”
11:00 // Elkarretaratzea
Lamuza Plazan
13:00 // Tailerra: “Emakume
langilearen autodefentsaren
beharrak”
Lamuza plaza

03.07 Larunbata

11:00-14:00 Okondo
BERDINTASUNAREN ALDEKO
MERKATU TXIKIA
Herrian

03.08 Igandea

Aiara
MARTXOAK 8KO EGITARUA
9:30 // Mendi martxa
Luiaondotik Arespalditzara
13:00 // Elkarretaratzea
Feralean
14:00 // Bazkaria
16:00 // Zineforuma
Udalerrian

03.08 Igandea

Okando

Altior Burgoa

Kartelera

LAUDIOALDE
ARETOA

La mujer de la montaña

MARTXOAK 7
LARUNBATA (3 euro)
17:30 / 20:00

DONIBANE
ARETOA

Quackers, la leyenda de los patos

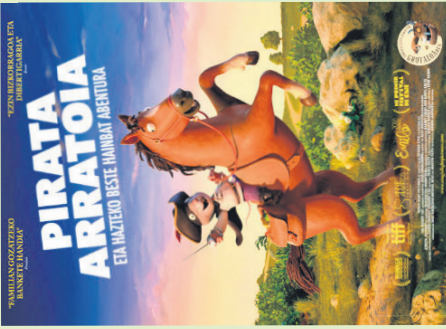
MARTXOAK 8
IGANDEA (3,5 / 4,5 euro)
16:30

DONIBANE
ARETOA

Boonie Bears: Aventura en la prehistoria

MARTXOAK 15
IGANDEA (3,5 / 4,5 euro)
16:30

LAUDIOALDE
ARETOA

Pirata arratoia

MARTXOAK 15
IGANDEA (3 euro)
17:30

Gazte Asanbladak 10 urte

beteko dituela ospatuko dute

10 urte beteko ditu aurten Oroz-
koko Gazte Asanbladak. Hori ospa-
tzeko egun osoko egitaraua prestatu
dute martxoaren 14rako, larunbata.
Kun-kun batukadaren kalejira, baz-
karia, frontenis txapelketa eta kon-
zertuak egongo dira, besteak beste.

DONIBANE
ARETOA

Super empollonas

MARTXOAK 8
IGANDEA (3,5 / 4,5 euro)
19:00

LAUDIOALDE ETA
ALONDEGIA

Zinegoak jaialdiko filma laburrak

MARTXOAK 13, 14
OSTIRALA ETA LARUNBATA
19:00/17:30/20:00

DONIBANE
ARETOA

La hija de un ladrón

MARTXOAK 15
IGANDEA (3,5 / 4,5 euro)
19:00

DONIBANE
ARETOA

La llamada de lo salvaje

MARTXOAK 22
IGANDEA (3,5 / 4,5 euro)
16:30

SMARTPHONE ETA TABLETAK
Egunero emango da
martxoaren 2tik 10era arte,
9:00etatik 11:00etara
Kzguna

KIROLA

03.05 Osteguna
19:30 Amurrio
**UDABERRIKO XAKE
TXAPELKETA**
Bañuetako gizarte etxea

03.06 Ostirala
18:30 Areta
**BERDINTASUNAREN ALDEKO
PILOTA JAIALDIA**
Frontoia

03.07 Larunbata
17:00 Audio
ELORRITXU GAUEZ EGUNA
Alberto Acero plaza

03.14 Larunbata
10:00 Artziniega
QUIDDITCH TOPAKETA
Futbol zelaia

HAURRENTZAKO JARDUERAK

03.05 Osteguna
17:30 Audio
SORGIN ZAPATUAK
Martinbertsoren ikuskizuna,
askaria eta emakumeak
omentzeko txapak egiteko
tailerra egongo dira
Frontoi etxea

03.06 Ostirala
18:00 Areta
“ROL JOKOAK”
Ipuin saloa
Liburutegia

MARTXOAK 8KO EGITARAUA
10:00 // Berdintasunaren
aldeko mendi martxa,
frontoitik
13:00 // Elkarretaratzea
14:30 // Bazkaria eta,
amaitzean, musika parte-
hartzailea egongo da
19:00 // Amurrion joateko
kotxe kedada
Herrian

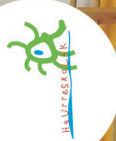
03.12 Osteguna
19:00 Amurrio
**“CHICA SERIA Y
RESPONSABLE”**
Dokumentalaren proiektzioa
Amurrio Antzokia

03.13 Ostirala
13:00 Audio
**LAUDIOKO MIKOLOGIA
ELKARTEARI OMENALDIA**
Erabilera anitzeko udal aretoa

03.14 Larunbata
Orozk
**OROZKOKO GAZTE
ASANBLADAREN X.
URTEURRENA**
12:00 // Poteoa Kun-kun
batukadarekin
15:00 // Gazte bazkaria eta,
ondoren, frontenis txapelketa
arina
21:00 // Kontzertuak:
Zehar, Hilean Bariku Bat eta
Dantzetan Jarrai
Herrian

03.14 Larunbata
17:30 Audio
**ZINEGOAK JAIALDIKO
FILMA LABURRAK**
Ludioalde aretoa

INFO +
aiaraldea.eus

ETXAURREN HAURRESKOLA

PSIKOMOTRIZITATEARI BURUZKO HITZALDIA

Jabi Laburren eskutik

- Zeintzuk dira onurak?
- Zer egiten dute psikomotrizitate gelan?
- Zein da psikomotrizitatearen papera?

Martxoaren 11an 17:00etan

Ibaguen auzoa 1, ZUHATZA · 945 39 97 27

kultura

“Emakumeak beti egon dira ilustrazioak sortzen, baina espazioa hartzen ez”

EIDER GARCIA GOMEZ (AMURRIO, 1996) MUGIMENDU FEMINISTAREN IRUDITEGIA IKERTU DU, SORKUNTZA ETA DISEINU GRADUA IKASI BAITZUEN. ARTELANETAN, EDERTASUNETIK HARAGO, EMAKUMEEN GORPUTZ ETA IRUDIKAPENEDIKO GOGOETA EGIN BEHARRA AZPIMARRATU DU.

Testua eta argazkia
Izar Mendiguren Cosgaya

Mugimendu Feministaren iruditegia aztertu duzu. Zer dela eta?

Aiaraldeko Mugimendu Feministaren bilakaera ikeritu dut, kartelak baliatuta. Egunerokotasunean kartel horiek egiten ditut, eta komunikazio zein kalerako lan horiek ondo nola egin jakiteko erabaki nuen gradu amaierako lana hori izatea. Nire ibilbide osoan zehar artistikoki garatzeko abiapuntua izan da niretzat Otsemeak taldea.

Zein ondorio atera dituzu ikerketatik?

Urtebete eman dut ikerketa egiten, ehun orritik gorako lana da. Egunerokoan milaka irudi ikusten ditugu. Oso garrantzitsua da adierazi nahi dena modu garbi eta zuzenean azaltzea karteletan; bestela, mezuak galdu

egiten dira, eta transmititu nahi duzuna bidean geratzen da.

Gaur egun, sare sozialetako hizkuntza dira kartelak. Nahi duguna ahalik eta garbien eta modu zuzenean azaltzea da gehien baloratu dudana. Nire kasuan, bilakaera ikusi dut: hasierako karteletan mezua ikusten zen, baina ez zen gehiegi nabarmentzen. Orain, fondo txuriak baliatuta, emakumearen irudi eta protagonismoari garrantzia handiagoa ematen diot.

Karteletako irudietan batasun bat egon behar da, nortasuna. Erakutsi edo sortzen dugunak nortasuna adierazten du. Horregatik, inportantea da lan-lerro berdinetan edo antzekoekin jokatzela: tipografiak, kolore antzekoak, ilustrazioak...

Diseinuek izaera izan behar dute, nire ustez. Eraso matxisten aurrean Emakunderen kartelak edo Mugimendu Feministarenak begiratu, aldea ikusten da emakumeen irudietan agertzen diren jarreretan.

Emakumeen iruditegia ilustrazioen munduan errota al dago? Bateratua ala anitza da?

Denetarik dago. Badira ilustrazio feministak, baita bestelakoak ere. Emakumearen irudia beti egon da historian zehar artelan guztietan. Historian zehar, garaian garai, aldaketa asko izan ditu, hala ere. Garai bakoitzean emakume artista garrantzitsuak egon dira, bestelako ikuspegia eman diotenak emetasunari. Ez dute zerikusirik gizonezkoek egindakoekin; edertasunean oinarritzen dira horietako gehienak, eta idealizatutako neskak dira, kanonei egokituak. Famatuak ez izan arren, emakume sortzaile ugari daude.

Historian zehar, noiz hasi ziren emakumeen lanak bistaritzen?

Beti egon dira emakumeak ilustrazioak sortzen, baina espazioa hartzen ez. Historia ez zaigu heldu, nahiz eta aritzen zirela jakin, ez ditugu ikasi, ez zaie aitortzarik

kultura

“Irudiei testuingurua aldatzean datza nire estiloa”

egin. Margolanak dira gehien iritsi zaizkigunak, baina garai bakoitzak bere artista eta ezaugarriak ditu. Ikerketako lehen fasea 1800-1900. urteen ingurukoa da, orduan hasi baitzen kartel modernoaren definitzea: kaberetako emakumeak agertzen dira batez ere, Frantzia sortu baitzen.

Uste duzu kartelgintzak gaur egun genero ikuspegia barne hartuta daukala?

Sortzailearen arabera da hori. 1960-1970eko hamarkadan arte feministaren korronea hasteak badu eragina, Barbara Kruger da horren eredu. Gaur egun artista eta diseinatzaile asko daude, batzuk feministak, baina beste asko ez; jendartean bezala.

Ikerlanera itzulita, emakumeen aldarriak eta aniztasuna oso presente egon dira Aiaraldeko Mugimendu Feministako karteletan. Nik egiten ditudanez, saiatzen naiz karteletan emakume ezberdinak sartzen, emakume

guztiak identifikatuta edo parte sentitu daitezten. Irudi gehienak Internetetik hautatzen ditut, nahiz eta horrek asko mugatu. Aurkitzen dudaren arabera irudia sortzen dut.

Zeri jarri beharko litzaioke arreta ikuspegi feministak presente egoteko sorkuntza lanetan?

Batez ere gorputzen eta emakumeen irudikapenari. Zein rol hartzen dute? Zein botere edo espazio dute? Artea beti doa edertasuna bilatzera, baina beste hamai-ka gauza daude irudikatzeke. Niretzat hori da garrantzitsuena: gorputzekiko hausnarketa.

Estilo propioa agerikoa da zure lanetan. Noiz hasi zinen ilustrazioak garatzen?

Duela 6 bat urte. Emakumeen ekintzak agertzen diren argazkiak gustatzen zaizkit. Ez dute zertan kaleko irudiak izan, etxeko lanetakoak ere erabili ditut askotan. Irudi horiei testuingurua aldatzea da nire estiloa. Esaterako, aurrekoan eltze batekin kozinatzen zegoen amona baten irudiarekin, iraultza feminista prestatzen zegoela adierazi nuen, haurren bazkariaren orde. Beti saiatzen naiz beste zentzu bat ematen.

Kultur aniztasunaren presentzia erraz somatu daiteke zure sorkuntzetan.

Bai, nahiz eta irudi gehienetan emakume txuriak agertu. Historian zehar badakigu nortzuk izan dituzten baliabideak argazkiak ateratzeko eta nortzuk ez. Horregatik, hainbat jatorri eta koloreko emakumeak txertatzen ahalegintzen naiz.

Aurrekoan Estatu Batuetako emakume esklabu batekin tematu nintzen (janzkeran nabari zaio) eta eraldatzeari begira, arma bat sartu nion, autodefentsa feministaz armatuta ahaldundutako pertsona irudikatzeke. Emakume borrokalariak askotan hautatu ditut, irudiei indarra emateko, mobilizazioetarako karteletan batez ere.

Sortzaile gisa, nolakoa izan da zure bilakaera?

Oso argi dut nahasmena zuten euskarrietatik sinplifikaziora jo dudala. Hasieran ez nekien diseinuaz gehiegi: besteen lanetan oinarritzen nintzen inspiraziorako. Gerora, nire gustu edo erreferente historikoei jarraituz egin dut bidea.

Zeintzuk izan dira zure erreferenteak?

Barbara Krugerek asko eragin dit. Berak zuri-beltzeko irudiak erabiltzen zituen, eta testua karratu barruetan sartzen zuen. Errusiar abanguardien kutsu bat ere badut, kartel sobietarra. Borroka edo aldarrietarako influentziak dira hauek, beste modu batean hasi zirelako kartelak egiten orduan. Simonismo edo modernismo garaiko karteletatik urruntzen naiz..

Aurrera begira, artista moduan, zeintzuk dira zure erroka edo ametsak?

Orain arte mural, kartel eta arropa diseinuak egin ditut, baina oso paperekoa naiz, ez nuke jakingo esaten euskarri horietatik gehien zein gustatzen zaidan. Nire irudietan oinarrituta animazioak egiten ikastea gustatuko litzaidake, jendeak arreta gehiago izan dezan irudi horietan, sare sozialetarako batez ere. Orain arteko ekarpenak militante bezala egin ditut, baina etorkizunean lan munduan diseinu grafikoan aritzea gustatuko litzaidake, eta ekarpenekin uztartzea.

Sortzaile gaztea izatea aukera ala oztopoa da?

Aukera bat da nahi duzuna egiteko eta hezteko, gus-
tatzten zaizuna bilatzeko. Denborarekin edo adinean gora joanda, mugak dituzu. Gaztea izatea esperimentatzeko aukera paregabea da, beraz. Garaian garaiko baldintza eta onurak aprobeztatu behar dira.

kultura

JULEN PAGAZAURTUNDUA GONZALEZ

PATX&RUN TALDEKO KIDEA

Agur esateko unea

Duela 7 urte inguru jaio zen egunotan bere azken arnasa eman duen proiektua. Arratsaldeko bostetan jartzen genuen zita eta, guztiak egon bezain pronto, Gardearantz abiatzen ginen. Laudioko auzo horretako lagun batek uzten zigun garajea hasi ginen gure lehendabiziko entseguak egiten. Baketak, alboka, gitarra eta tronboia, ez baxurik, ez ahotsik. Urte haietan entzuten genituen musika taldeen hala moduzko bertsioak sortu eta entseatzeari ekin genion. Zer edo zer egiteko ilusioz joaten ginen astean bitan edo hirutan herriko txoko hartara.

Luze aritu ondoren, musika talde baten itxura zuen proiektu hau sortzea lortu genuen. Bi urte behar izan genituen gure estreinako kontzertua emateko, non eta hainbeste maite dugun Drumgorri aretoan. Hilabete batzuk bertan entseatzen eman ostean, aretoko arduradunak, Rafak, kontzertua emateko gonbita luzatu zigun. Guk baietz esan eta 2015eko martxoaren 7an egin zuen Patx&Runek bere lehen agerraldia.

2015eko amaiera aldera grabatutako maketarekin, eta taldekide batzuen irteera eta beste zenbaiten etorrerarekin batera, Amurrioko Burubio Kultur Elkarteko entsegu lokale-tara eman genuen jauzia. Han sortu zen disko propioa sortzeko eta grabatzeko ideia. Hala ere, ia urte eta erdiko prozesua izan zen hori eta, tartean, entseatzeko leku aldatzea ere egin genuen; Amurriotik Zaramillora joan ginen. Disko propioa grabatzeko proiektuak eragin zituen zalantzen eta exijitzen zuen konpromisoaren ondorioz, taldekide aldaketa berria gertatu zen, gaur arte mantendu denari bide eman ziona.

Azkenean, 2019ko otsailean Itzalak diskoa grabatzeko lanekin jarri ginen. Diskoa grabatu eta argitaratu genuen ilusio handiz, baina hilabete luzeetako zamaren eraginez nekatuta. Esan daiteke hasieratik finkatuta genuen helburua lortzeko gai izan ginela, eta lan horrek gordeta genuen indar guztia ahitu digula. Horregatik, hain zuzen ere, Aiaraldean nahiz eskualdetik kanpo hamaika kontzertu eman ondoren, Patx&Run osatzen dugun zazpi taldekideok uste dugu agur esateko unea dela.

Eskerrik asko modu zuzenean edo zeharka lagundu diguzuen guztiei, zuek ere Patx&Run zarete. Esker bereziak Maitane, Imanol, Josu Arrieta, Josu Pintor, David Del Río, Aitor, Rafa, Egotxo, Pedro, gaztetxe, jai-batzorde, antolatzaile, guraso, senide, bikote eta, oro har, gurekin batera pausuak eman dituzuenei. Zuek gabe 7 urte iraun dituen zorakeria honek ez luke zentzurik izango. Mila esker!

“Liburuan ez dira bakarrik batailak, izenak eta erregeak azaltzen”

MIGUEL ANTONIO CABEZAK (Amurrio, 1966) AIARA MEDIEVAL LIBURUA ARGITARATU BERRI DU. AIARALDEKO HERRIAK ERDI AROAN NOLAKOAK ZIREN ARGITZEN SAIATU DA.

Testua

Julen Solaun Martinez

Zer motatako liburua da Aiar Medieval?

Aiaraldeko Erdi Aroko historia kontatzen du. Adibidez, liburuaren azpititulua *Poblamiento, sociedad, economía y poder en la Tierra de Ayala* (ss. VIII-XVI) da. Populazio horiei buruz hitz egiten dut liburuan zehar, garaiko herriak eta baserriak nolakoak ziren eta haien osaketa nolako zen azalduz. Ea populazioa dispersatua edo kontzentratua zegoen, edota erlijioa eta egitura eklesiastikoak eta garaiko gizarteko botere erlazioak ere ditut hizpide liburuan: kultura, hizkuntza eta horrelakoak.

Dena dela, orain egiten den historiografia da guk egin duguna, amaitzen saiatu garena. Ez dira batailak, izenak eta erregeak bakarrik azaltzen liburuan.

Zer dela eta aukeratu duzu garai historiko hori?

Liburua VIII-XVI mendeetako buruz ari da, eta horiek dira, hain zuzen ere, Erdi Aroko mendeak. Historialarien arabera, VIII. mendea da Erdi Aroko hasiera, eta XV. mendean amaieran edo XVI. mendean amaitzen da. Orduan, nik egin nahi nuena hori zen, Erdi Aro osoa ikertzea.

Denboraren poderioz aldatzen joan dira herrien estrukturak. Ez dira berdinak hasierako populazioak edo ikertutako amaierako epeetakoak. Populazioak, ekonomia, gizartea, botere politikoa, erlijioaren ikuspuntua, erlijiositatea edo kultura, adibidez, mendeetan zehar aldatzen doazen gauzak dira. Adibidez, gizartean zuten erlijiositate mota Erdi Aroaren amaieran aldatu egin zen. Gai horiek guztiak azaltzen saiatu naiz liburuan.

Nola erabaki zenuen liburua idaztea?

2000ko hamarkadan, unibertsitatean ikasten ari nin-

Miguel Antonio Cabeza bere liburuarekin. Miguel Antonio Cabeza

tzela, ikerketa lan bat egin behar izan nuen. Lan hori Erdi Aroko Aiaraldearen ingurukoak izan zen. Hori da liburuaren oinarria eta funtsa. Hortik aurrera, urte batzuk geroago, egin dakoa berridatzi nuen, eta argazkiak gehitu nizkion lanari. Hori da zergatia.

Nolakoa izan zen ikerketaren prozesua?

Nahiko luzea izan zen, urtebete eman nuen idazten eta ikerketak egiten. Amaitzean, hor utzi nuen eta, urteak pasa eta gero, hori kaleratzea komenigarria zela pentsatzen hasi nintzen. Maketazioa egitea, argazkiak gehitzea eta lana bukatzea. Hori guztia egin eta gero, liburua kaleratu nuen.

Unibertsitateko ikerketa zergatik izan zen Aiaraldearen ingurukoak eta ez beste kontu baten ingurukoak?

Karrera bukatzean, ikasten jarraitu nahi baduzu, doktoretza kurtsoak dituzu egiteko. Bi ikasurte eman behar dituzu doktoretza kurtsoan eta bigarren urtean ikerketa lana egin behar duzu gauditu ahal izateko. Ikerketa hori eskualdeko Erdi Aroaren inguruan egitea pentsatu nuen, ni Aiarakoa naizelako.

Nola bizi izan zenuen ikerketa egitearen prozesua, urte ba-

tzuetan zehar alde batera uztea eta gero berriro bueltatzea?

Lehenik, aipatu beharra dago ikerketa egin baino lehen iturriak kontsultatu behar direla. Iturriak dokumentalak dira batez ere, iturri idatziak. Bibliografiarekin egin behar da ikerketa. Bestela ezin da ezer idatzi, hipotesi, tesi eta prozesu guztiak iturrietan oinarritu behar direlako. Hori gabe, ez litzateke historia izango, beste gauza bat izango litzateke.

Bibliografiak eta tokiko bisitaldiak ere beharrezkoak dira, eszenografia eta lekuak ikusteko. Gero, esan duzun bezala, ikerketa alde batera utzi nuen. Baina lana kaleratzea komenigarria izango zela pentsatu nuen ostera, publiko orokorrak ikusi zezan. Ez nuen bakarrik unibertsitatean geratzea nahi.

Jabi Aspuru eta Ramon Zurimendik idatzi dute liburuaren sarrera. Zer kontatzen dute?

Aspuru nitaz ari da, ni nor naizen azaltzen du. Berak ondo ezagutzen nau, nire lanbide Heziketako irakaslea izan baitzen. Zurimendik, ordea, kultura ikuspuntutik egin du hitzaurrea.

Biak dira Aztarnak elkarteko kideak, eta horrela aurkezten dute euren burua. Aurkezpena egiten lagundu didate. Hemen-dik eskerrak eman nahi dizkiet hori egiteagatik.

babestutako edukia

Menagaraiko emakume elkarteko kidea omenduko du Arabako Foru Aldundiak, Emakumearen Nazioarteko Egunaren testuinguruan. Arabako kuadrilla bakoitzeko emakume bati egingo dio aitortza erakundeak, elkarte eta mugimendu feministek egiten duten lana balioan jartzea helburu.

Menagaraiko emakume elkarteko Leonor Sastre omenduko du Arabako Foru Aldundiak martxoaren 8an

Leonor Sastre omenduko du Arabako Foru Aldundiak martxoaren 8aren testuinguruan. Menagaraiko emakume elkarteko kidea eta Arabako Base-rritar Inguruko Emakumeen Sareko presidentea da Sastre eta urte andana darama berdintasunaren alorrean lan egiten. “Arabako kuadrilla bakoitzeko emakume erreferente bati egingo diogu omenaldia”, azaldu du Nerea Melgosak, Aldundiko Berdintasun eta Giza Eskubideen zuzendaria.

Modu horretan, elkarte eta mugimendu feministei “esker-rrak” eman nahi dizkie erakundeak, egunerokoan egiten duten lanagatik. “Nik argi daukat ni hemen baldin badago nire aurretik egondiren emakumeek borrokatu izan dutelako dela”, kontatu du Melgosak, “horregatik, oso garrantzitsua iruditzen zait eginiko lanagatik eskerrak ematea”.

Laia Eskola

Laia Eskola ere izan du hizpide Melgosak. Aldundiak sustatutako ekimen horren bidez hainbat hitzaldi eta tailer burutzen ari dira Aiaraldean, emakumeak ahaldundu eta saretzea helburu. Eskualdeko ia herri gehienetan egiten dituzte jarduerak, iaz Orozko eta Urduñara ere zabaldu baitzuten eskola.

Berdintasun eta Giza Eskubideen zuzendariak positiboki baloratu du egitasmoak eskualdean izandako harrera. “Geroz eta hobeto garatzen da. Aurreko edizioko ekintzetara berrataratu ziren pertsonen %75 berria izan zen”. Hori “oso pozgarria”

Arabako kuadrilla bakoitzeko emakume bat omenduko du Aldundiak

Aldundiak positiboki baloratu du Laia Eskolak eskualdean izan duen harrera. Maiatzera arte luzatuko da egitaraua

dela nabarmendu du Melgosak, modu horretan emakume gehiagorengana iristen direlako eta parte hartzaileen artean sortzen diren sareak handiagoak direlako. “Laia Eskolaren ostean aldatu egiten da bertan parte hartu duten emakumeen pentsamendua. Eskolak aukera ematen du beste emakume batzuekin hitz egin eta harremanak finkatzeko”.

Aldundiko kideak azaldu duenez, gai batzuen inguruko pertzepzioa aldatzeko ere balio du eskolak, indarkeria matxistaren ingurukoa kasu. “Batzuetan badaude zenbait egoera normalizat hartzen ditugunak. Baina Laia Eskolak aukera ematen dizu betaurreko moreak jarri eta gauzak horrela ez direla ohartzeko”.

Parte hartzaileen profila

35 urtetik gorakoak dira parte hartzaileak ohikoenak, Melgosak azaldu duenez. “Pertsona helduagoak ere bertaratzen dira, irakurketa klubetara adibidez. Horrelako tailerrak aproposak dira euren arteko harremanak sendotzeko”.

Era berean, gizonen presentzia falta dela nabarmendu du zuzendariak. “Berdintasuna guztion ardura da, emakume zein gizonen egin behar dugu lan horren alde”.

Maiatzera arte

Laia Eskolako zenbait ekintza datozen egunetan burutuko dira, martxoaren 8aren testuinguruan, baina egitaraua maiatzera arte luzatuko da. Laiaeskola.eus atarian topatu daiteke jarduerak guztiei buruzko informazioa.

30.000
ordu euren erkidegoa zaintzen

100.000
ordu soroak lantzen

22.000
ordu emakumeen artean elkartasuna ehuntzen

200.000
ordu gure errealitatea eraldatzen

BIZI GUZTIKO jakinduria

Urteetako konpromisoa gure herriak eraldatzeko

MS EMAKUMEEN NAZIOARTEKO EGUNA

araba álava
foru aldundia diputación foral

Leonor Sastre artxibo irudi batean. Arabako Foru Aldundia

kultura

Egun osoko egitaraua prestatu zuten Urduñako kintoek larunbatean, eguraldia lagun. Foru plazan egin zituzten ekintza gehienak. Umeentzako jolasak eta trikipoteoa egin zituzten

goizean. Ondoren, bazkaria egin zuten, kinto guztiek batera. Arratsaldean musika izan zen protagonista nagusia. Batukadak girotu zituen kaleak, eta kontzertuen txanda iritsi zen gauean.

Goizetik gauera arte luzatu zuten jaia Urduñako kintoek

HAINBAT BELAUNALDI KALEAN

Aurten 18 urte betetzen dituzten gazteez gain, beste belaunaldi batzuetako kintoak ere atera ziren kalera, egunaz lagunartean gozatzeko prest.

Argazkiak Aiaraldea.eus atarian ikusgai.

URTZI ODRIOZOLA
CODESYNTAXEKO LANGILEA

Egunean Behinen sekretuak

Ezin ukatuko dugu dagoeneko modako jokoa ez denik Egunean Behin eta, horren froga, modu askotako jendea biltzea lortu duela da. Baita euskal usaia daukan edozeretik aldentzen diren hainbat ere!

Eta askok ez didazue sinistuko baina, ez dauka batere sekreturik, ez algoritmo konplexu ezta konspiranoikorik ere. Jokoa sinplea da: galdera poltsa erraldoi bat dago, eta bertatik egunero 10 galdera aukeratzen dira ausaz pertsona bakoitzarentzat. Egunero partida bat jokatzeko aukera, hori bai; egunean behin eta ahalik eta azkarren erantzun behar.

Horixe da daukan sekretua eta jokoaren magia guztia. Partida ongi ateratzen bazaizu, hurrengoa hau bezain ondo ateratzeko desiratzen geratuko zara. Gaizki atera bazaizu berriz, egindako deskalabroa konpontzeko zai.

Orain arte garatu izan ditugun jokoetan ohartu izan gara jokoaren dosi txikiak eta sarri edukitzea askoz hobea dela, nahi adina aldiz gozatzeko aukera izatea baino. Konparaketa bat egiteko, ganbak jatea bezala da: ikaragarri gustatzen zaizkigunoi, noizean behin batzuk jateak plazer ikaragarria sortzen digu, baina inoiz jakakada oso bat jan duenak, ez du berriz ganbarik probatuko sekula.

Horri gehitu gertuko taldeetan jokatzeko aukera eta euskal kultura eta kultura orokorreko galdera interesgarriak erantzuteko aukera eta boon! Joko sinple, errepikakor eta erakargarri bat sortu duzu. Konturatzera 70.000 partidatik gora jokatzeko dira astean, eta ziur hainbat hedabide handik baino trafikoa handiagoa duela.

Euskaldunok egunean behin biltzeko parada ematen duen bilgune txiki bat sortu dugu oharkabean. Ez dakizue zer plazerra den horrelako fenomeno baten parte izatea!

Azken argiak
diskoa plazaratu du
Ziztada&Rlantz taldeak

Ziztada abeslari bilbotarrak eta Rlantz ekoizle amurriarrak osatzen dute taldea. Taupaka elkarte

Testua
Txabi Alvarado Bañares

Azken argiak izenburua jarri diote Ziztada abeslari bilbotarrak eta Rlantz ekoizle amurriarrak euren bigarren diskoari. Bederatzi abestiz osatutako lana da. Lehen zazpi kantak euskaraz dira eta azken biak, aldiz, ingelesez.

Musikariek azaldu dutenez, letra guztiek hari komun bat

dute oinarri: “Gazte, emakume eta herri honen parte izategatik pairatzen diren zapalkuntzak” jorratzen dituzte. Azken Argiak diskoak duen oinarria errepresioa eta zapalkuntza izango litzateke, baina azken argi bat ikusten da, izenak esaten duen bezala, kobazulo ilunetik irteteko ahalmena dagoela azpimarratzen da”.

Taupakarekin argitaratu dute diskoa. Elkarte horren webgu-

nean entzun eta deskargatu daitezke abesti guztiak.

Kontzertuak

Emanaldi ugari eskainiko ditu taldeak datozen asteetan. Ostiral honetan -martxoak 6- Bergarako Gaztetxean egongo dira. Hilaren 13an Deustuko Gazte Lokalean arituko dira, eta hurrengo egunean Maulera joango dira, Zinka Bizirik elkartean jotzeko.

Kalean dago Erruki Jauna
taldearen lehen lana

Testua
Txabi Alvarado Bañares

En chancletas no se puede hacer la revolución. Hori da Erruki Jaunaren lehen diskoaren izena. Ugaon sortu zen musika taldea 2015. urtean, baina bateria-jolea (Rafa Peña) Arakaldokoa da.

“Sei abesti ditu diskoak. 2019ko uztailaren hasieran grabatu genuen, Orbeo Etxean. DDT Banaketak eta Irrintzi Diskak zigiluekin plazaratu dugu”, azaldu du Peñak. “Hardcore tipikoa” jorratzen dute, arakaldorren hitzetan: “Letrek salaketa soziala dute ardatz, umorearekin. Hala ere, kantu guztiak ez dira salaketa edo umorezkoak”.

Diskoa 3 euroren truke egon-

Orbeo Etxean eta Keska tabernan eskuratu daiteke diskoa. Erruki Jauna

go da salgai Orbeo Etxea gunerik autogestionatua eta Audio-ko Keska tabernan. Musika tal-

dearen Bandcamp kontuan ere entzun eta deskargatu daitezke kanta guztiak.

PODCAST SAIOA,
AIARALDEA.EUS ATARIAN ENTZUNGAI!

Egunean behin jokoa, barrutik

Sekulako arrakasta lortu du CodeSyntaxek sortutako Egunean Behin jokoa, fenomeno sozial bihurtzeraino. Enpresa horretako kidea den Urtzi Odriozola audioarrarekin hitz egin dugu, jokoaren nondik norako guztiak barrutik nola bizi diren jakiteko.

kirola

“1998ko Tourrak ilusioa kendu zidan”

CESAR SOLAUN (LAUDIO, 1970) TXIRRINDULARI PROFESIONALA IZAN ZEN EUSKADI FUNDAZIOAN, BANESTON ETA EUSKATEL EUSKADIN 1994-2002 URTEEN ARTEAN. HIRU ITZULI HANDIAK EGIN ETA BUKATU DITU, ETA LAU GARAIPEN LORTU ZITUEN. GAUR EGUN LUIAONDON BIZI DA ETA, NAHIZ ETA TXIRRINDULARITZA PROFESIONALETIK KANPO EGON, BIZIKLETAN IBILTZEN JARRAITZEN DU ASTERO.

Testua eta argazkia
Julen Solaun Martinez

Bederatzi urtez izan zinen txirrindulari profesionala. Nolakoa izan zen kiroletik kanpoko bizitzara moldatzea?

Badago jendea pentsatzen duena kirol-ibilbidea inoiz ez dela amaituko, baina nik banekien lehenago edo beranduago helduko zela unea.

Egia da ez nuela espero urte horretan (2002an) erretiratzea, txirrindularitza oneko urteak oraindik geratzen zitzaizkidalda uste dut.

Kirol krudela da, ez du barkatzen. Edozergatik arazoren bat badaukazu ez daude talde asko, eta nahiz eta Portu-

galeko eskaintza bat izan nuen, ez zen ni konbentzitzeko bezain interesgarria izan. Gauzak hala, nuen adina ikusita, uztea erabaki nuen.

Pertsona guztien ohiko bizitza honetara ondo moldatu naizela uste dut. Txirrindulariak pertsona umilak eta langileak gara, eta kirol bizitza eta gero ondo moldatzen garela uste dut.

Lau garaipen lortu zenituen eta hiru itzuli handietan egon zinen. Zer balorazio egingo zenuke zure kirol ibilbidearen inguruan?

Begiratzen dudanaren arabera da hori. Zorionekoa naiz hiru itzuli handietan parte hartu ahal izan dituda-

lako, eta garaiko nazioarteko egutegi garrantzitsuenean parte hartu ahal izan dudalako, baita profesionaletako lasterketaren bat irabazi ere.

Ez du mundu guztiak lortzen, irabaztea oso zaila da. Baina, beste batzuetan, palmares hobea izan ahalko nukeela pentsatzen dut, edo hobeto egin nezakeela. Hori denoi gertatzen zaigula uste dut, kirol profesionala bertan behera uztean.

Pertsonalki, zeintzuk izan dira zure kirol bizitzako momentu onenak? Eta etsigarrienak?

Ilusio gehien egin zidatenak, profesionaletarako pausua, profesionaletan irabazi nuen lehenengo lasterketa -Astu-

riaseko Itzulian- eta Frantziako Tourrean parte hartzea, nahiz eta kolpea ere izan zen.

Frantziako taldeetako podiumera ere igo nintzen. Horiek izan dira une onenak. Etsigarrienak, aldiz, Espainiako Txapelketa, 98ko Tourrean egoera horretan erretiratzea eta hanketan txirrindularitza izanda erretiratu nintzela jakitea.

Profesionala izan eta gero, urte batzuk eman zenituen txirrindularitzatik kanpo. 2011n Seguros Bilbao zaletu taldera joan zinen zuzendari bezala. Nolakoa da profesionaltasunetik maila txikiagoko txirrindularitzara pasatzea?

Ilusioarekin egin nuen. Amateur garaiko oroitzapen oso onak nituen, oso kategoria polita da. Nik zuzendari moduan aukeratu beharko banu, talde amateur bat hautatuko nuke talde profesional baten gainetik.

Amateur kategorian txirrindulariak ezagutzera ematen hasten dira, txirrindulariak izaten hasten dira.

Gazte kategoriatik txirrindularitzaren inguruko jakituria askorik gabe etortzen dira, eta amateurren ofizioa ikasten dute. Gainera, salto hori ematea lortzen badute, eta txirrindulari profesional onak izatea lortzen badute, ilusioa sortzen dizu. Telebista piztean, Seguros Bilbaotik ni zuzendaria izanda pasa diren txirrindulariak ikusten ditut, eta ilusio handia sortzen dit, egia esan.

Bueltatzeko asmorik duzu?

Ez, printzipioz ez. Gogoko nuke, lanarekin eta familia-rekin uztartu ahalko banu; denbora asko inbertitu beharko ez banu, baliteke baietz.

Talderen bat laguntzea edo, hori egin ahalko nuke. Hala ere, gaur egun, Seguros Bilbao bezalako talde amateur serio batek denbora eta dedikazio asko eskatzen du. Horretarako, konprometitu egin behar zara.

Txirrindularitzako inflexio puntua, 1998ko Frantziako Tourra, lehenengo pertsonan bizi izan zenuen. Nolakoa izan zen zuretzat?

Nire kirol ibilbidea dezente markatu zuen horrek. Urte horretara arte, txirrindulari profesionala izateko ilusio handia izan nuen beti, Frantziako Tourrera heltzeko.

Psikologikoki gero eta ilusio gehiago nuen, eta nire helburuak betetzen ari zirela ikusten nuen. Frantziako Tour hartara ere ilusio handiarekin joan nintzen, Banesto bezalako talde handi batekin. Jendeak ia heroiak bagina bezala ikusten gintuzten txirrindulariak.

Ondo ibiltzen ari nintzen gainera, Tour ona egiten ari nintzen, baina gertatu zena gertatu zen. Mundu osoak txirrindulariari buruz zuen ikuspegia aldatu zen. Eta nik ilusioa galdu nuen hein batean. Ez dakit desengainatu egin nintzen, edo kolpea oso gogorra izan zen.

Zure helburua bete duzula ikusten duzu, baina dena doa pikutara, txirrindularien irudi negargarriarekin batera. Munduko txirrindularitza lasterketa onenean geunden, eta mundu osoarengandik txarto tratatuak sentitu ginen, prentsatik poliziara.

Ez publikoagatik, baina irudia asko aldatu zen. Bizikletan ibiltzeko ilusio pixka bat kendu zidan Tour hark.

Zure hurrengo Tourra, eta egin zenuen azkena, ondorengo urtekoa izan zen, 1999koa. Lance Armstrongen lehenengoa, alegia. Nahiz eta txirrindularitzaren ilusioa berreskuratu zenuen urte batzuetan zehar, kirolarentzat kolpe bat bilakatu da ondoren. Nolakoa izan zen?

1999ko Frantziako Tourra baino lehen, Armstrongekin batera egon nintzen Rout du Souden, eta ahozabal utzi gintuen. Tourreko Pirinioetako etapa erreginaren berdina zen etapa bat egin genuen, Plateau de Beillen amaitzen zena, eta nahi izan zuen moduan irabazi zuen. Lasterketan ari ginenok bagenekien nola zetorren, eta lehenengo Tourra irabazteak ez gintuen harritu.

Edonola ere, hurrengo Tourrak horrelako autoritatea-

“Euskadi Fundazioa ‘World Tour’ mailan balego Euskaltelen gertatu zen berdina gertatuko litzateke, ez da denboran jasangarria”

“20 urteko txirrindulariak daude modan orain, oso gaztetik nabarmentzen direnak. Baina hemengoa beste txirrindularitza mota bat da”

rekin irabaztea, hain erraz... Miguel (Indurain) gainditzean, jendea susmatzen hasi zen.

Bestalde, Tour hori ondo egin nuen. Ilusioarekin. Zulle genuen taldean eta bigarren sailkatu zen. Taldeka ere irabazi genuen. Pozik bukatu nuen. Armstrongen harira, horrelako nagusitasuna ikusteak, arerioak kikiltzen zituen. Beti izan da kirolari handi bat... Dopina erabili du, pixka bat mafioa zen programa bat ere bazuen. Nik filmetik dakit, eta elkarrizketetan esan duenarengatik. Besteekiko abantaila handia zuen zentzu horretan.

Pena ematen dit txirrindularitzak galdu izan duen sinesgarritasunagatik. Niri, txirrindularitza, txirrindularia nintzenean gustatzen zitzaidan, eta gaur egun gogoko dut oraindik. Pena ematen dit jendeak txirrindularitzan sinesteari utzi izanak. Nik txirrindularitza lasterketa bat ikusten dudanean, eta txirrindulari bat irabazten ikusten dudanean, lehenengoa animatzea dut gustuko, egin duena baloratzea. Baina pena ematen dit Tour gehien irabazi dituen txirrindularia gezur bat izateak.

Euskadi Fundazioan hasi zinen profesional gisa, eta Euskaltelen bukatu zenuen. Nola ikusten duzu Euskadi Fundazio berria?

Euskadi Fundazioa bezalako euskal talde bat, eta lehenago Murias egon izan denean ere, kategoria idealean dagoela uste dut. Harrobia landu nahi duen eta euskal txirrindulariak oinarri izan nahi dituen talde batentzat esaten dut. Espainiako Itzulian lehiatu ahal izatea ideala izango litzateke, eta urteren batean, Frantziako Tourrak hutsunea izatekotan, hara joatea, edo kinieletan egotea behintzat.

Euskaltel bezalako "World Tour" taldea? Arriskutsua ikusten dut. Oso polita da, munduko lasterketa hoberenak egingo dituzulako, hiru itzuli handiak ziurtatzen dituzulako, baina hain aurrekontu handia behar du, ezen ez dela lurraldeko talde batentzako onargarria. Euskaltelen gertatu zen berdina gertatuko litzateke, ez dela denboran jasangarria. Baina oraingoa bezalako talde bat, Kontinental Profesionala, txirrindulariak ondo izanik, eta txirrindulari handi bat izatekotan joango zaizula jakinda, bai. Txirrindulari handi bat joango zaizu eta beste bat hartuko duzu amateur kategoriatik. Hori izan beharko litzateke funtzioa. Amateurretik profesionaletara igotako euskal txirrindulariekin, pazientziaz, lau edo bost urtean talde lehiakor bat egin dezakezula uste dut. Konbentzituta nago Euskadin, Euskaldun eta Lehendakari txapelketekin, txirrindulari onak ateratzen direla.

20 urteko txirrindulariak daude modan orain, oso gaztetatik nabarmentzen direnak. Baina hemengoa beste txirrindularitza mota bat da, eta pazientzia izan behar dugu txirrindulariekin. Orain profesionaletan dauden euskal txirrindulari onenak, pixkanaka joan dira hobetzen maila horretan. Hogei urtetik gora dituztenean haien errendimendu hoberena lortzen dute. Hori da hemen bilatu behar den txirrindulari mota.

Amateur kategorian gailentzeko zailtasun gehiago izan ohi dituzte hemengo txirrindulariek, nazioarteko txirrindulariek baino.

Bai, nik hori uste dut. Salbuespenak ere egon dira. Freire, esaterako, nahiko goiztiarra izan zen, Contador ere bai. Nire garaian eta zuzendari izan naizenean ikusi dudana-gatik, hemengo txirrindularia astiroago doa. Pentsatu beharra dago hemen, kadete eta gazteetan, probintzia mailan parte hartzen duzula; lasterketa laburrak gertuko jendearekin.

Atzerrian, aldiz, berdin zait hego amerikarrak edo europarrak izan, gazte kategoriatik nazioarteko lasterketak egiten dituzte, amateur kategoriaren antza handiagoa dute. Aurreratuago doaz. Ez dakit genetikak zerikusik duen ala ez. Progresioa aurreratzen dute. Hemen atzeratuago doa, eta denborarekin hurbiltzen da atzerriko txirrindularietara.

kirola

Aiaraldeko Raidaren laugarren edizioa egin zen larunbatean Urduñan. Kirolari talde ugari batu ziren inguruko bide eta mendietan barrena jokatu zen proba. “Jendeak oso gustura

amaitu zuen lasterketa, eta antolakuntzatik ere pozik gaude, giro jatorra egon zelako. Bazkarian ere denok batera egon ginen”, azaldu du Aaron Garmendia antolatzaileak.

Jende berri ugari Aiaraldeko Raidaren IV. edizioan

MAILA ASKOTAKO JENDEA

Goiko postuetan maila handiko jendea egon zen arren, maila ertain zein txikiko jende ugari ere parte hartu zuen raidean, Garmendiak azpimarratu duenez: “Ikusten da jendea beldurra galtzen ari diola horrelako lasterketetan parte hartzeari. Pozgarria da jende berria etortzea eta ikustea 7 orduko lasterketa bat ez dela horrenbesterako”.

Argazkiak: Iera Garaio Ibarrodo eta Joseba Calzada

Argazkiak eta bideoa Aiaraldea.eus atarian ikusgai.

kirola

ATLETISMOA

Garazi Larrakoetxea Euskadiko txapelketa pista estaliko altuera jauzian

Testua
Julen Solaun Martinez

Garazi Larrakoetxeak beste domina bat eskegi du bere lepoan, Euskadiko Pista Estaliko Atletismo Txapelketan. Arakaldoko gaztea onena izan zen eta urrezko saria lortu zuen.

Kirolariak azaldu du pozik dagoela, pista konplikatu zelako. Izan ere, Larrakoetxeak 1,64 metroko marka erdietsi zuen, baina berak azaldu duen moduan: "Iazko ekainean 1,79 metrokoa lortu nuen".

Gauzak horrela, atletak adierazi du astebeteko atsedenaldia hartuko duela eta berehala hasiko dela aire libreko txapelketa prestatzen.

Garazi Larrakoetxea txapelketa batean. G.L.

SOKATIRA

Munduko txapelketan egon da Bizindar

Bizindarreko kideak aireportuan, bidaiatu baino lehen. Bizindar

Testua
Aitor Aspuru Saez

Otsailaren 20an Letterkenny hiri irlandarrean egindako Munduko Sokatira Txapelketan aritu zen Bizindar talde artziniegarrak.

Hasiera gorabeheratsua izan zen aiaraldearrentzat, Aintzane Lafraguaren arabera: "Bidaia oso luzea izan zen eta berandu heldu ginen pisaketara, kide bat falta zitzagun eta ez genekien funtzionamendua. Urduritasun uneak bizi izan genituen".

Hala ere, dena ondo joan zen eta tiraldietan oso sentazio onak izan zituzten kirolariek. "Euskal taldeen kontra, batez ere. Atze-

rritar taldeen tira egiteko modua desberdina da eta nekeza da haien kontra eroso egotea", aipatu du Lafraguak.

Artziniegarrak argitu du esperientzia eskuratzea zela euren helburua eta oso positiboa izan dela bizipena: "Taldeari bultzada eman dio, nahiz eta gehienak berriak izan, eta hurrengo urteko Munduko Txapelketan dugu burua jadanik".

Hala ere, Lafraguak azpimarratu du kide gehiago behar dituztela. Berez, Irlandan 580 kilo azpiko kategorian lehiatu ziren, esparru mistoan, hiru neskek eta sei mutilak parte hartu baitzuten, baina 541 kilora bakarrik heldu ziren.

BORROKA

6 domina lortu ditu Hajimek Euskal Herriko txapelketan

Igandean lehiatu zen Amorebietan Euskal Herriko K-1 light Txapelketa eta Hajime Klubak hainbat kiderekin parte hartu zuen lehiaketan.

Horien artean, Igone Serranok urrezko domina lortu zuen 60 kilogramo azpiko kategorian. Gauza bera egin zuten Jon Perezek 16 urte gorakoen eta 58 kilogramo azpikoaren artean eta Jagoba Pazosek 67 kilogramo azpiko senior kategorian.

Dominagehiagoekarri zituen taldeak herrira. Izan ere, Andoni Perez 2. izan zen 16 urte eta 58 kilogramo azpikoaren artean. Yeray Carrasco ere 2. sailkatu zen baina 16 urte gorakoen kategorian, 63 kilogramo azpiko esparruan.

Jorge Bengoak 85 kilogramo azpiko kategorian hartu zuen parte eta 2. izan zen ere. Berez, aurkariak sudurra apurtu zion eta borroka eten zuten.

TXIRRINDULARITZA

Bost etapa izango ditu Aiarako Birak

Testua
Julen Solaun Martinez

Bost etapa izango ditu aurtengo Aiarako Birak, martxo-ko hiru asteburutan banatuta. Kadete mailako txirrindularitza lasterketa Laudion hasiko da aurtengoa, eta Amurrión bukatuko da.

Urtero legez, igoera labur baina ugaritan oinarritutako ibilbidea antolatu da, probaren izaera mantenduta.

Lehenengo etapa Laudion izango da martxoaren 14an, eta herria inguratzen duen zirkuitu bati sei bira eman beharko dizkiote parte-hartzaileek, 42 kilometro burutu arte. Nahiz eta esijentzia handiko ibilbidea ez den, txirrindulariek sei aldiz igo beharko dute Alzarrate gaina.

Bigarren eta hirugarren etapak hurrengo asteburuan egingo dira; Artziniegan 21ean eta Okondon 22an, hurrenez-hurren.

Artziniegako etapak 44 kilometroko luzera izango du Garabilla gaina lau alditan igota. Printzipioz, txirrindulari talde txiki batek esprintean lehiatu beharko luke etapa.

Igandean, berriz, aurtengo edizioako egun gogorrenetakoa-

ri aurre egin beharko diote txirrindulariek. 43 kilometrotan Arespalditzako gaina behin eta Eskinabajoko mendatea birritan igo beharko dituzte.

Azken bi lasterketak martxoaren 28an eta 29an izango dira Arespalditzan eta Amurrión, hurrenez hurren. Larunbatekoa izango da aurtengo edizio-ko erregina, 46 kilometrotan lau mendate igoko baitituzte kirolariek, Arespalditzako aldapa hiru alditan (azken igoera izango da helmuga) eta lehenengo kategoriako Beotegiko mendatea, ekitaldiko gogorrena.

Azkenik, igandean, 50 kilometroko zirkuitua egingo da Amurrión inguruan, Saraube aldapa hirutan eta Larrinbeko birritan igota.

Jon Unzagari omenaldia

Jon Unzaga txirrindulari ohia omenduko du aurtengoa lasterketak. Unzaga (Laudio, 1962) 1987tik 1996ra izan zen profesionala, eta Kas, Seul, CLAS eta Mapei taldeetan ibili zen. Guztira hamasei itzuli handietan hartu zuen parte eta, hain zuzen ere, Espainiako Itzulian lortu zuen bere garaipen handiena, 1992ko edizioan Pla de Bereten mendiko etapa irabazi baitzuen.

ATLETISMOA

Ane Lopez 2. Euskadiko Pista Estaliko Txapelketan

Ane Lopez podiumean, iragan larunbatean. Laudio Atletismo

Testua
Aitor Aspuru Saez

Ane Lopez laudioarra 2. postuan sailkatu zen larunbatean 20 urtetik azpiko Euskadiko Pista Estaliko Atletismo Txapelketan, Anoetako belodromoan.

1.500 metroko lasterketan aritu zen eta 5 minutu eta 25 segundo-koa izan zen bere marka.

Horrez gain, Laudio Atletismo klubeko hainbat kide gaztek Umeen Kategoriako Euskadiko Kros Txapelketan eman zuten izena. Murgian egin zen atzo.

kirola

Atxulaur Kirol Elkartearen 25 urteko ibilbideari buruzko liburua aurkeztu zuten iragan ostiralean Orozkoko Museoan. Azken mende laurdenean eginiko hainbat argazkirekin eta

klubak izan dituen lehendakari guztien hitzekin atondu dute argitalpena. Museoan egongo da salgai, eta baita Ezpela Barri tabernan ere.

Mende laudenekoko ibilbidea, liburu batean kontatuta

Iragan ostiralean egin zuten Atxulaurren mende laurdeneko ibilbidea laburbiltzen duen liburuaren aurkezpena, Orozkoko Museoan. Aiaraldea.eus

Testua **Txabi Alvarado Bañares**

Ekitaldi berezia egon zen iragan ostiralean Orozkoko Museoan. Atxulaurren ibilbideari buruzko liburua aurkeztu zuten bertan, kirol elkartearen 25. urteurrenaren testuinguruan.

“Iaz sanantolinetako txupinero izateko hautatu gintuzten. Orduan, txupinero izateaz gain beste zeozer ere egin beharko genukeela bururatu zitzaigun, eta horrela sortu zen liburuaren ideia”, azaldu zuen Roberto Santa Cruz Olivarrek ekitaldian.

Klubaren ibilbidea laburbildu zuen presidenteak: “25 urte hauetan bost lehendakari eta jokalar asko egon dira. Horrez

gain, 25 urte hauetan guraso eta laguntzaile andana igaro dira klubetik, modu boluntarioan lagundu dutenak”. Horregatik, horiei guztiei eskerrak eman nahi izan zizkien Santa Cruzek.

Liburu berezia

Klubeko kidea den Izaskun Gaztelu Miñaurrek, bere aldetik, Atxulaurrena “liburu berezia” dela nabarmendu zuen, “sentimendu askorekin” eginikoa. “Oso berezia izan da guretzat aurkezpen hau egin ahal izatea. Klub bezala bizi izan ditugu une txarrak, baina une gehienak oso onak izan dira. Oso hunkituta gaude”.

Argazkiek protagonismo handia dute argitalpenean. “8 hila-

betez egon gara argazkiak eskatzen. Gustatuko litzaiguke gehiago egotea, baina daudenak daude”, azaldu zuen Santa Cruzek. Berak idatzi du hitzaurrea, baina aurreko presidenten zenbait hitz ere jasotzen ditu liburuak.

Pedro Mari Intxaurragak ere hartu zuen hitza aurkezpenean. Atxulaurren historia 25 urte baino gehiagokoa dela azaldu zuen alkateak. “Duela 45 urte ekin genion Ibarako gazteok futboleko jokatzeari, pilota bat eta plaza baino ez izanda. Hor hasi zen Atxulaurren historia”.

Salgai

Aurkezpenaren ostean liburu erosteko aukera izan zuten

Klubaren mende laurdeneko ibilbidean eginiko hainbat argazkirekin atondu dute liburuak

bertaratutakoek. Hala ere, klubeko kideek azaldu zuten herriko bi tokitan jarriko dutela salgai: museoan bertan eta Espela Barri tabernan, 15 euroko prezioan.

Etorkizunera begira, Atxulaurreko kideek argi dute klubak beste 25 urte beteko dituela, gutxienez. “Espero dugu taldeak 50 urte betetzen ditutenean beste liburu bat ateratzea”, adierazi zuen Santa Cruzek, “75. urteurrenean, ordea, ni ez naiz egongo, baina norbaitek osatuko du liburuak, mundu honetan jarraitzen badugu behintzat”.

Bideoa
Aiaraldea.eus atarian

herriko plaza

Juanlu

Zorionak Juanlu “lulu”! Ondo pasa pasatu gabe, ezagutzen garela... segi horrela, zorionak Juanluis!

Lagunak

Laiene

Muxu handi bat!! Ama, Aita eta Heikoren partez.

Familia

Arantza

Zorionak!! Segi horren urte
luzez!

Lagunak

Idatzi zure mezua eta bidali
argazkia agurrak@aiaraldea.eus
helbidera eta Aiaraldea.eus
atarian plazaratuko dugu.
Martxoaren 18an argitaratuko
da hamabostekariaren hurrengo
zenbakia.

Denborapasak

	IZENA	▼		Eguraldi	▼	Putreak	▼		Beldurtia
	Mutikoak			Pl., araknido izugarria		Lilia			
	▶			▼		▼			▼
	Nobleen titulua	▶							
	Lekaimeak								
	▶								
Automatak	▼		Hilda	▼	Sodioa	▶		Alderdi karlista	▶
DEITURA			Oilagorra		Zaude			Oztopoen hasiera	
▶		▼		▼	Joaki naiz	▶			Kontso- nantea
					Barrea				Hizketan
Bekaizkeria	▶				▼			Omen	▶
Laguntza								Traidore	▼
▶							Euskal sindikataua	▶	▼
							Interjekzioa		
Herri hizke- ran, eta	▶		Eskeko	▶			▼		
Badago			Aluminioa						Oiz mendiak amaieran ditu
▶			▼	Trebeki, abilki	▶				▼
				Bokala					
Karrikak	▶			▼			Joan den urtean	▶	

◆ Artista amurriarra

ERRAZA

		6				5		
8	4			2	3		7	
	9			4	5			8
	5	2	3		4		8	
4	7				6	3		2
			7			1	4	
7		4	5			2		
6		9	4			8		7
5			2	8		4		9

		5	2	7		6	4	
4				8			2	
	3	2				5		8
3	2	4		5	6			
				2		4		
							5	2
		3		6	9	2	7	
	4	7				8		
	5			4	8			6

ZAILA

			9	1	2			
				5	7			
6			8					
		8		9		3	5	
	4	3		2				9
5								1
		5		8				6
			2		4		9	8
4			7				1	

2	3	6
	7	5
1		
7	8	6
	9	2
5		
	1	9
4	8	3

DENBORAPASEN SOLUZIOAK

Lan-eskaintzak

Elektromekanikaria [AUDIO](#)
Atentzio soziosanitarioaren profesionaltasun ziurtagiria eskuratzeko irakaslea [AUDIO](#)
Atentzio soziosanitarioaren profesionaltasun ziurtagiria eskuratzeko irakaslea [AUDIO](#)
Elektrikaria [AUDIO](#)
Delineatzailea-proiektu egilea [AUDIO](#)
Talde koordinatzailea [AUDIO](#)
 Aniztasun funtzionala duten pertsonentzako eskaintza

LAN-ESKAITZA GEHIAGO
AIARALDEA.EUS ATARIAN

Guardiako farmaziak

Martxoak 5 RIVERA eta PEREDA
Martxoak 6 CARLOS FUERTES eta CACERES (errefoortsua PEREZ ZUBIAUR)
Martxoak 7 SOLAUN (errefoortsua CARLOS FUERTES) eta CACERES
Martxoak 8 SOLAUN eta CACERES (errefoortsua PEREZ ZUBIAUR)
Martxoak 9 MENOYO eta YARZA
Martxoak 10 EGUIA eta FERNANDEZ (errefoortsua HERNANDEZ)
Martxoak 11 ANA FUERTES eta IBARROLA (errefoortsua PEREDA)
Martxoak 12 AIS eta PEREZ ZUBIAUR
Martxoak 13 RIVERA eta HERNANDEZ
Martxoak 14 CARLOS FUERTES (errefoortsua RIVERA) eta HERNANDEZ
Martxoak 15 CARLOS FUERTES eta HERNANDEZ
Martxoak 16 MENOYO eta PEREDA
Martxoak 17 EGUIA eta FERNANDEZ (errefoortsua PEREZ ZUBIAUR)

Zozketa

ERRIGORAREN KUTXA BELTZ ETA BERDE BANA

Parte hartzeko sartu www.aiaraldea.eus-en
Zozketa data: martxoaren 6an, 12:00etan.

IRAKURKETA GUNEA

MARI ZIPRIZTINEK EZ DU ZORIONEKO GALEPERRIK NAHI

Idazleak: Myriam Cameros eta Nunila Lopez

Editoriala: Txalaparta

Maitasun erromantikoari eta emakumeari egozten zaizkion rol estereotipatuei kritika egiten die ipuinak. Testuaren ironiak eta irudien indarrak osotasuna ematen diote betiko ipuinetatik urrun dagoen ipuin honi.

GUZTIOK IZAN BEHARKO GENUKE FEMINISTA

Idazlea: Chimamanda Ngozi Adichie

Adina: 14 urtetik gora

Feminismoa definitzen du eta feminista izateko hainbat arrazoi ematen ditu. Hitzaldi labur baten bertsio euskaratua da. Irakurtzeko erraza da eta oso interesgarria gazteak feminismoaren beharraz ohartzeko.

JOLAS GUNEA

IZKIKO JOLAS GUNEA

LEKUA: Izki, Korres (Araba)

AZALPENA: Izkiko parke naturalean kokatzen da haur parke hau. Gune natural eder batez inguratua egoteaz gain egurrezko hainbat elementurekin topatuko gara haur eta gazteek gozatu ahal izateko.

Urarekin jolasteko aukera ere ematen duten elementuak daude. Antzinako ur bonba bat topatuko dugu bertan, adibidez.

Espazioak egun guztiko plana egiteko aukera ematen du, parke naturaletik buelta bat eman, bertan dauden mahaietan bazkaldu eta jolasgunean jolasteko aukera dago. Gainera, komunak eta aterpea ere baditu parkeak.

EMI PIKLERREN PILOTA

ZER DA?: Emi Piklerrek diseinatutako pilota bat da. Erabilera anitzak dituen. Bere diseinua mugimendu librean oinarritzen da. Zulo pentagonalak sortzen zaizkion elementu esferikoa da.

ZERTARAKO? Dituen baldintzengatik hainbat ezaugarri interesgarri ditu haurraren hazkuntza autonomorako. Hiru hilabetetik aurrera erabili daitekeen materiala da, haurra lurrean etzanda dagoenean, pilotaren zuloek erraztasuna ematen diote hartzeko eta objektuarekin interaktuatzeko.

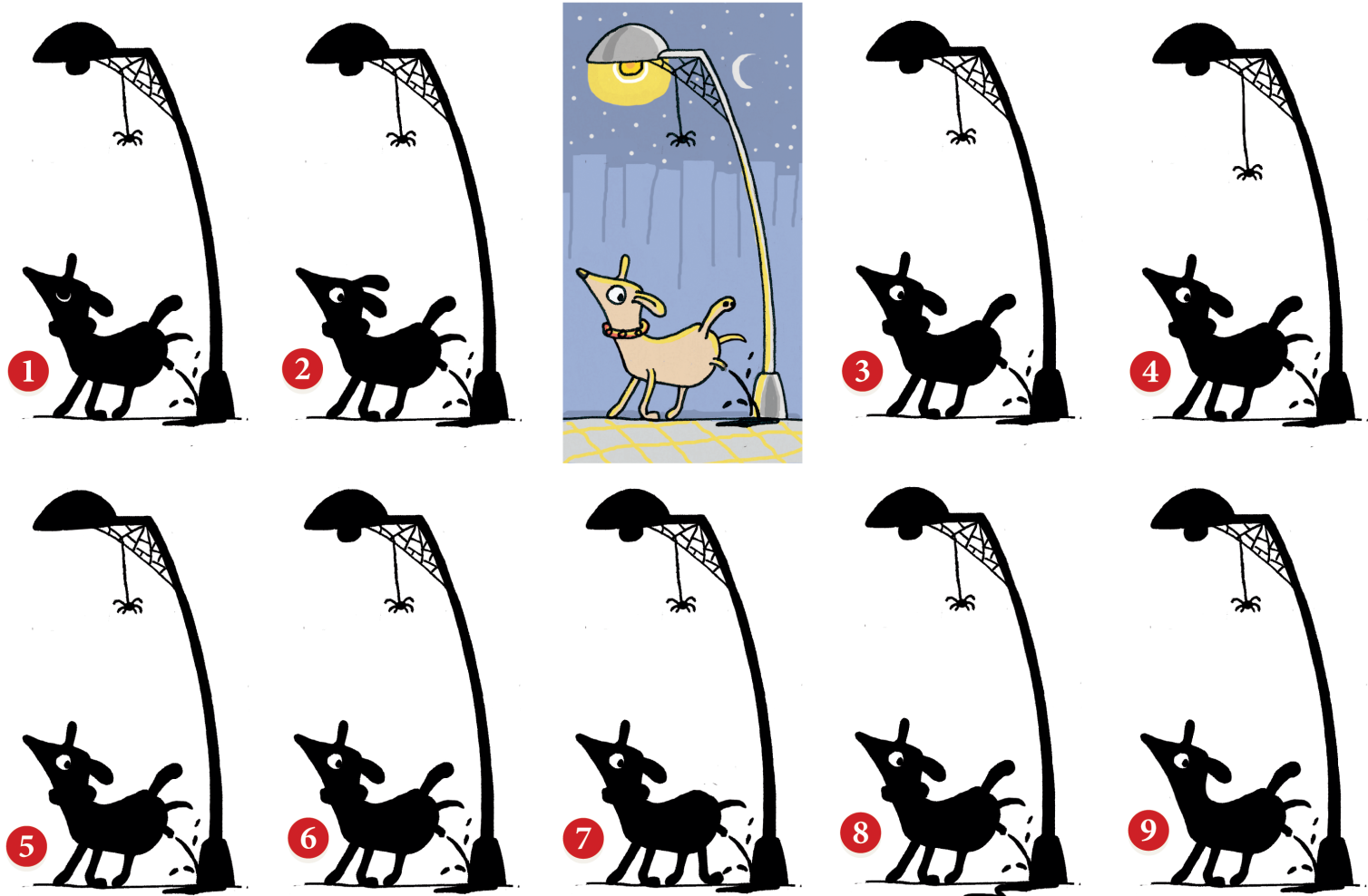
Esfera forma du mugitu ahal izateko, baina zuloek ez diote uzten oso urrutira joaten. Horrela haurra mugitzen hasten denean (katuka edo bueltaka) erraz heldu daiteke berarengana inolako laguntzarik gabe.

Haurra nagusiago denean, gauzak zuloetatik enkajatu ahal ditu, begi-esku koordinazioan lagunduz.

Oihal bat pilotatik sartuta, jolaserako beste elementu interesgarri bat bihurtzen da.

Beraz, haurraren hasierako etapa guztietan laguntzen duen elementua da.

MATERIALA: Material naturalez, banbu medulaz eginikoa da, inolako pegamenturik gabe.

itzala Zein da zakur pixontziaren itzal zuzena?

DOMINOAN

Marraz itzazu lauki zurietan falta diren irudiak, dominoak zentzua izan dezan.

Domino tiles with various shapes and patterns, including a dog, a lamp, and a paper airplane.

SOLUZIOAK

Solution showing the correct sequence of dominoes to complete the puzzle.

Kontra

Aiaraldetik mundura

Tony Webster

Santi Garayo Aintzane Artetxe

JAIOTERRIA
LAUDIO (1949) ETA ARRANKUDIAGA (1952)

BIZILEKUA
HOUSTON (TEXAS)

BIDAIAREN ARRAZOIA
LANA

TEXAS

DESKRIBAPENA

1836. urtean sortu zen Texas, eta Mexikoren parte izan zen 1845. urtera arte. Austin du hiriburu baina Houston da hiririk populatuena. Aberastasun handia pilatu zuen lurraldean, petrolio ustiatuei esker.

AZALERA

696.241 kilometro koadro.

BIZTANLEAK

27,4 milioi biztanle.

HIZKUNTZA

Texasen, berez, ez dago hizkuntza ofizialik, baina gehien hitz egiten dena ingelesa da, gaztelera ere asko erabiltzen den arren.

“Texasen bizi arren, euskaraz hitz egiten diegu gure ilobei”

Urte andana daramazue Houstonen bizitzen, baina Aiaraldea-ekin harremana mantentzen jarraitzen duzue.

Aintzane Artetxe: Bai, betiko lagunak izaten jarraitzen dugu hemen. Familia ere badugu. Jendeak oso sarritan ikusten gaitu hemen-dik eta hemengo bizimodua dugu oraindik. Oso ondo moldatu gara bi tokietako bizimoduetara.

Santi Garayo: Guk beti transmititu nahi izan diegu gure seme-alabei nondik datozen. Jagobak 16 urte zituen Estatu Batuetara bizitzera joan ginenean, baina Igo-nek hamar zituen. Berari apur bat gehiago kostatu zitzaion, lagunak errotuago zituelako hemen. Aiton amonak ere hemen zituzten biek, eta uda guztietan etortzen ziren, maiatzetik abuztu erdialdera arte. Horrela egiten dugu ni jubilatzen naizen arte. Urtean bitan etortzen gara orain, baina denbora gehiagorako.

Zuen ilobei euskaraz egiten diezue gainera.

S.G.: Bai, euskaraz hitz egiten diegu soilik, gaztelera eta ingelesa euren kabuz ikasiko dituztelako. Eus-kara ere euren ama hizkuntza izatea nahi dugu.

A.A.: Ilobetako batek hitz solteak baino ez ditu esaten oraindik, eta batzuk ingelesez esaten ditu eta beste batzuk euskaraz.

Badaude euskaldunak Houstonen?

A.A.: Ez, oso gutxi daude. Ez dago euskal komunitatea batzeko ekin-tzarik. Lagun bakan batzuk ditugu eta eurekin biltzen gara. Athletic-zaleak gara guztiak eta taldearen egoeraz, politikaz edo bestela-ko gaiez hitz egiten dugu.

S.G.: Egunero ikusten dugu Teleberria, eta igandetan pilota partidu-en emisioak jarraitzen ditugu, oso zaletuak gara.

Oso ezberdina da hango eta hemengo bizitza?

S.G.: Houstonen familiaren inguruan egituratzen da bizitza gehie-na. Ostiralean tarte bat hartu deza-kezu lagunekin pote bat hartzeko, baina larunbata eta igandea fami-liarekin eta familien artean sozia-lizatzen bideratuak daude.

A.A.: Houstonen ez dago taber-netatik ateratzeko ohiturarik. Hori kolpe kulturala izan daiteke, baina guretzako ez zen horren aldaketa handia izan.

S.G.: Houstonen autoa behar duzu edozein gauza egiteko: esko-lara joateko, erosketak egiteko... 15 urterekin ateratzen dute gazteek gidabaimena. Duela urte batzuk oso ohikoa zen etxebizitza bakoit-zean hiru telefono zenbaki egotea, seme-alaba bakoitzak orduak igaro ahal dituelako lagunekin hitz egi-ten, sozializatzeko modu bat zen.

Badago beste kontu bitxi bat: sal-

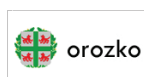
toki guztiak urteko egun eta ordu guztietan daude zabalik. Nahi du-zuna erosi dezakezu igande batean gaueko bederatzi etan.

Mexiko iparraldeko jende asko bertaraten da asteburutan eros-ketak egitera. Gu bertara joan gi-nen ia inon ez zenuen gaztelera entzuten. Orain, oso gutxi dira to-kiak zeintzuetan ez duzu hizkun-tza hori entzuten.

Gaztelaren erabilera oso ohi-koa da. Lehen Houston "texarra-go" zen, baina urteetan zehar bertaratu diren europar eta asi-ar guztiek asko urbanizatu dute hi-ria. Kale batzuen izenak txinatar-reez idatzita daude, adibidez.

A.A.: Texasekoek oso barneratua dute euren izaera, baina oso abegi-korrak dira. Oso erraza da hemen integratzea. Hala ere, kontuan izan behar dugu gu europarrak garela, eta horregatik erraztatsun gehiago izan ditugula.

EGUNKARI HAU LAGUNTZEN DUTE:

**EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO**

KULTURA ETA HIZKUNTZA
POLITIKA SAILA